

ÅRSRAPPORT

20 16

dNk
Direktoratet for nødkommunikasjon

DNKs mål for perioden 2016-2020

1. Nødnett oppleves som effektivt, sikkert og robust.
2. «Alle på Nødnett».
3. Utvidet bruk og flere tjenester i Nødnett.
4. Effektivitet og omstilling.

1

Leders beretning

side 5

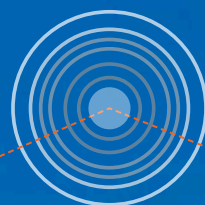
2

Introduksjon til virksomheten
og nøkkeltall

side 9

Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) er et statlig forvaltningsorgan som eier Nødnett. DNK har ansvar for etablering, drift og videreutvikling av nettet.

DNK har ansvar for at viktige samfunnsfunksjoner har tilgang til et trygt, robust og tidsmessig kommunikasjonssystem for ledelse og samhandling i daglig virke og ved større hendelser.

3

Årets aktiviteter og resultater

side 25

4

Styring og kontroll i virksomheten

side 41

5

Vurdering av framtidssutsikter

side 45

6

Årsregnskap

side 51

S
PATR

ROSSIGNOL

Lo
alpi

1

LEDERS BERETNING

LEDERS BERETNING

Vi legger nå bak oss det første året der Nødnett har vært i operativ bruk i alle landets fylker. Det har vært et spennende år. Flere viktige milepæler er nådd.

Nødnett har gitt nye muligheter for kommunikasjon og samarbeid mellom nød- og beredskapsaktørene som hver eneste dag redder liv, verner verdier og gjør samfunnet tryggere. Det har blitt en viktig bærebjelke for beredskapen i fastlands-Norge. Brukerne er avhengig av at Nødnett virker, både i det daglige, ved kriser og i all slags vær. I tillegg til en forsvarlig drift og videreutvikling av Nødnett, så skal utvikling av brukertilpassede tjenester sikre riktig bruk og legge til rette for at alle som trenger det kan bli brukere av Nødnett. Vår oppgave er å sørge for at brukerne har et godt kommunikasjonssystem både i dag og i fremtiden.

Til det beste for samfunnet

I 2016 har vi arbeidet videre med å sørge for at samfunnet skal høste størst mulig gevinst fra den store investeringen som er gjort i Nødnett. Det er blant annet gjennomført et samarbeid med fire kraftselskap i Trøndelag og Nordland. Gjennom dette samarbeidet har selskapene bidratt med finansiering slik at utvalgte Nødnett-basestasjoner i området har fått oppgradert nødstrøm til 20 timer ved full kapasitet. Ved langvarige strømutfall kan driftsoperatøren redusere kapasiteten på basestasjonene slik at deknningen kan opprettholdes i lengre tid. Dette kommer både eksisterende og nye brukere til gode. Videre har vi utarbeidet en helhetlig plan for hvordan robustheten i Nødnett og tilhørende infrastruktur bør styrkes. Det er blant annet foreslått tiltak innenfor områder som økt nødstrøm og utbedringer av transmisjonsnettet.

Ved utgangen av 2016 har vi abonnementsavtaler med i overkant av 800 brukerorganisasjoner, og det er om lag 50 000 registrerte radioterminaler i Nødnett. Aktørene i samfunnssikkerhetskjeden gjør seg i større og større grad avhengig av Nødnett.

Vi har i samarbeid med Sverige, koblet vårt Nødnett sammen med svenskens Rakelnett. Oppgradering av basestasjoner og grensesnittet mot kontrollrom er ferdigstilt. I november ble det hele demonstrert gjennom en storstilt øvelse på grensen mellom Norge og Sverige i Trøndelag. Et omfattende arbeid knyttet til teknologi, funksjonalitet og avtaleverk ligger til grunn, og vil langt på vei fungere som en mal for andre land som ønsker å gjøre det samme.

Framtidens nødkommunikasjon har stått sentralt i 2016. Som en del av arbeidet med BROADMAP-prosjektet i regi av EU, ble det gjennomført en workshop med deltakere fra nødetatene og deres fagdirektorater, Forsvaret, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) og andre statlige aktører for å diskutere fremtidens behov for nød- og beredskapskommunikasjon. Neste generasjons mobile telekommunikasjonsløsninger må ta hensyn til at samarbeid på tvers av landegrenser er nødvendig for å håndtere risikobildet vi beveger oss inn i. Vi har også vært i tett dialog både med Justis- og beredskapsdepartementet og Nkom om tildeling av frekvenser i 700 MHz-båndet, samt deltatt i flere internasjonale fora om samme tema.

Arbeidet med de siste leveransene i utbyggingsprosjektet har også vært i fokus i året som har gått, og de siste milepælene for hver av de 5 utbyggingsfasene er signert. Rett før jul ble vi sammen med vår leverandør enige om en plan som vil sikre Nødnett i kontraktperioden frem til 2026.

Veien videre

Gjennom Nødnett-utbyggingen har Direktoratet for nødkommunikasjon opparbeidet en unik kompetanse der nærheten til landets nærings- og kompetanseklynge for telekom i Oslo og Fornebu har vært en forutsetning. Det er viktig å beholde denne kjernekompetansen i staten for å ivareta de oppgavene som kommer i årene fremover.

1. mars 2017 vil ansvaret for nød- og beredskapskommunikasjon og Nødnett overføres fra DNK til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). DNK avvikles da som eget direktorat, men beholder lokasjonen i Oslo. DSB har et bredt samordningsansvar innen samfunnssikkerhet, og DNK i DSB er et godt utgangspunkt for videreutvikling av Nødnett som beredskapsverktøy.

Tor Helge Lyngstøl, direktør

2

INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG NØKKELTALL

DIREKTORATET FOR NØDKOMMUNIKASJON

Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) er statens kompetanseorgan for nød- og beredskapskommunikasjon, systemansvarlig myndighet og eier av samfunnskritisk infrastruktur, samt tjenesteleverandør for Nødnett. Direktoratet ble opprettet 1.april 2007 og er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD).

Nødnett muliggjør effektiv og sikret kommunikasjon i og mellom ulike nød- og beredskapsorganisasjoner, på tvers av geografiske og organisatoriske grenser.
Foto: Eli Anne Tvergrov (DNK)

DNK har ledet utbyggingen av Nødnett og leverer utstyr til nødetatene for å ivareta behov for sikker kommunikasjon og økt samhandling. Vi har operatør og forvaltningsansvar for Nødnett i drift, videreutvikling av nettet og tjenestene. Vår oppgave er å legge til rette for en bred utnyttelse av Nødnett. Bred bruk av Nødnett vil gi økt samfunnsikkerhet og beredskap i hele landet.

Vår visjon er sikker kommunikasjon når det gjelder.

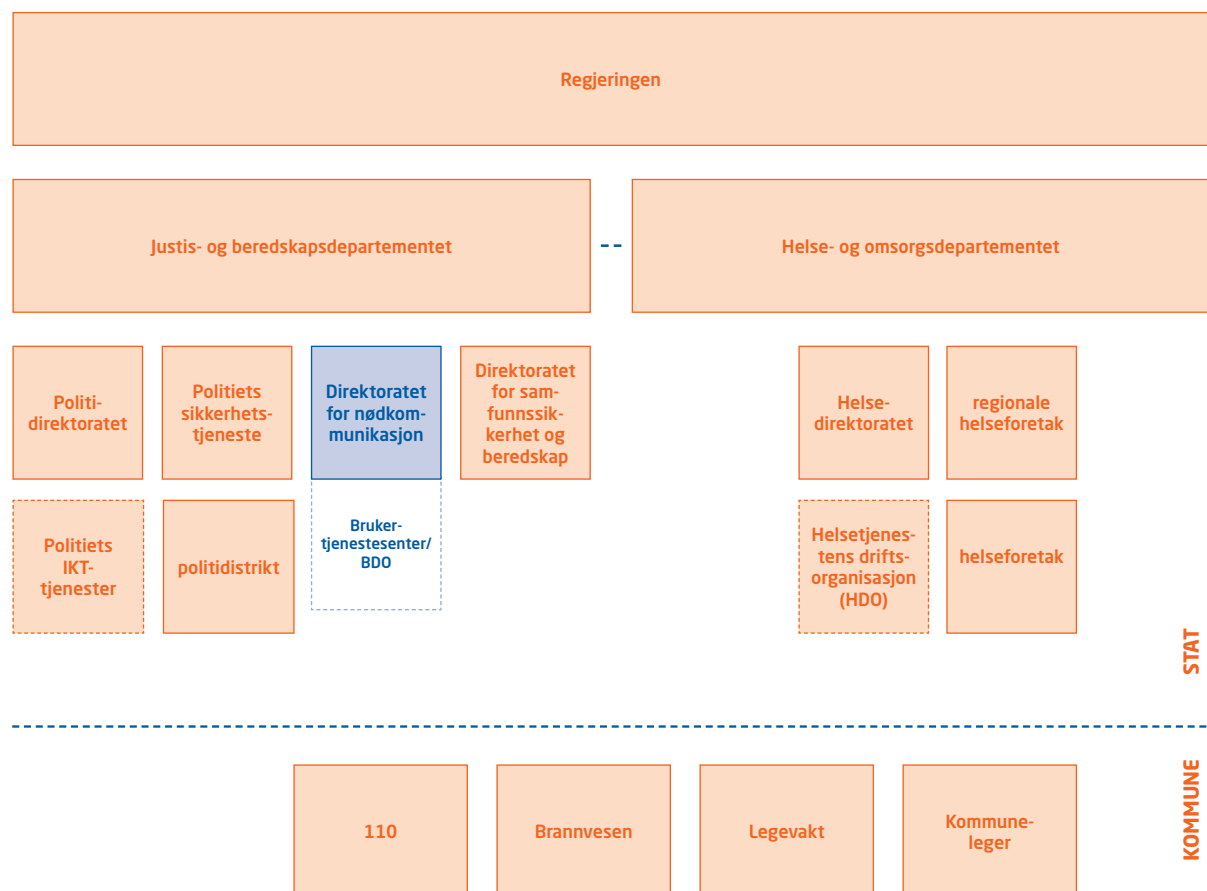
DNKs plass i forvaltningen

Figuren under viser DNKs plass i forvaltningen. Helse- og omsorgsdepartementet har konstitusjonelt ansvar for helsetjenestens akuttberedskap, herunder nødmedisystemer, og følger opp prosjektet i samsvar med inngått avtale. Politidirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Helsedirektoratet leder innføringen av brukerutstyr i hhv. politiet, brannvesenet og helsetjenesten. Helsetjenestens driftsorganisasjon (HDO) er etablert som et felles driftssenter for helsetjenesten, underlagt de regionale helseforetakene.

Etter brann- og eksplosjonsvernloven, står kommunene ansvarlig for etablering og drift av et brannvern, inkludert nødalarmeringssentral 110. Kommunene har også, iht. til lov om kommunehelsetjenesten og forskrift om krav til akuttmedisinske tjenester, ansvar for å etablere legevakt, leger i vakt og samarbeide med de regionale helseforetak om nødkommunikasjon i et landsdekkende lukket kommunikasjonsnett.

Nødnett er et komplekst teknisk system som krever et omfattende driftsregime. DNK har inngått en driftsavtale med Motorola Solutions som gjelder frem til 2026. Kommunikasjonssentralløsningene og radioterminalene driftes i prinsippet av etatene selv via separate driftsorganisasjoner; Politiets IKT-tjenester, HDO og Brukertjenestesenteret/BDO i DNK.

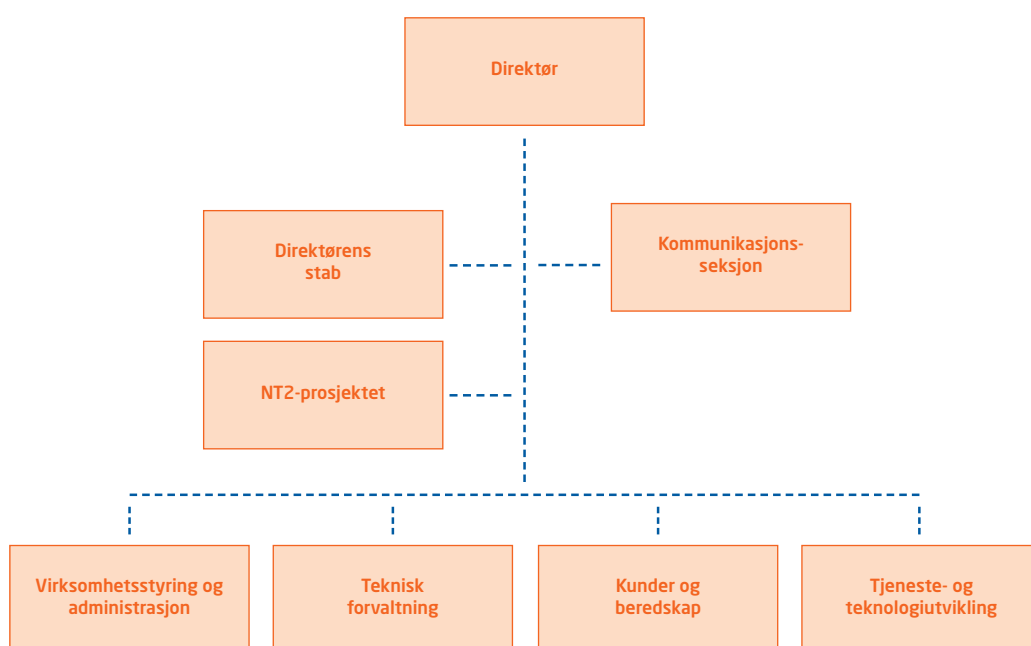
Regjeringen besluttet høsten 2016 at ansvaret for nød- og beredskapskommunikasjon og Nødnett skal overføres fra DNK til DSB. Fra 1. mars 2017 avvikles DNK som eget direktorat.

Forenklet skisse av DNKs plassering i forvaltningen

DNK som organisasjon

I DNK er vi organisert som en linjeorganisasjon med fire avdelinger, en kommunikasjonsseksjon og direktørens stab. Lederne har personalansvar for medarbeidere i egen enhet. Ved utgangen av 2016 hadde direktoratet 103 ansatte, inkludert vikarer, midlertidig ansatte og ansatte som er i permisjon. Til sammen leverte vi 101 årsverk i året som gikk. Hovedkontoret vårt ligger i Nydalen. Brukertjenestesenteret/BDO er etablert i Moss.

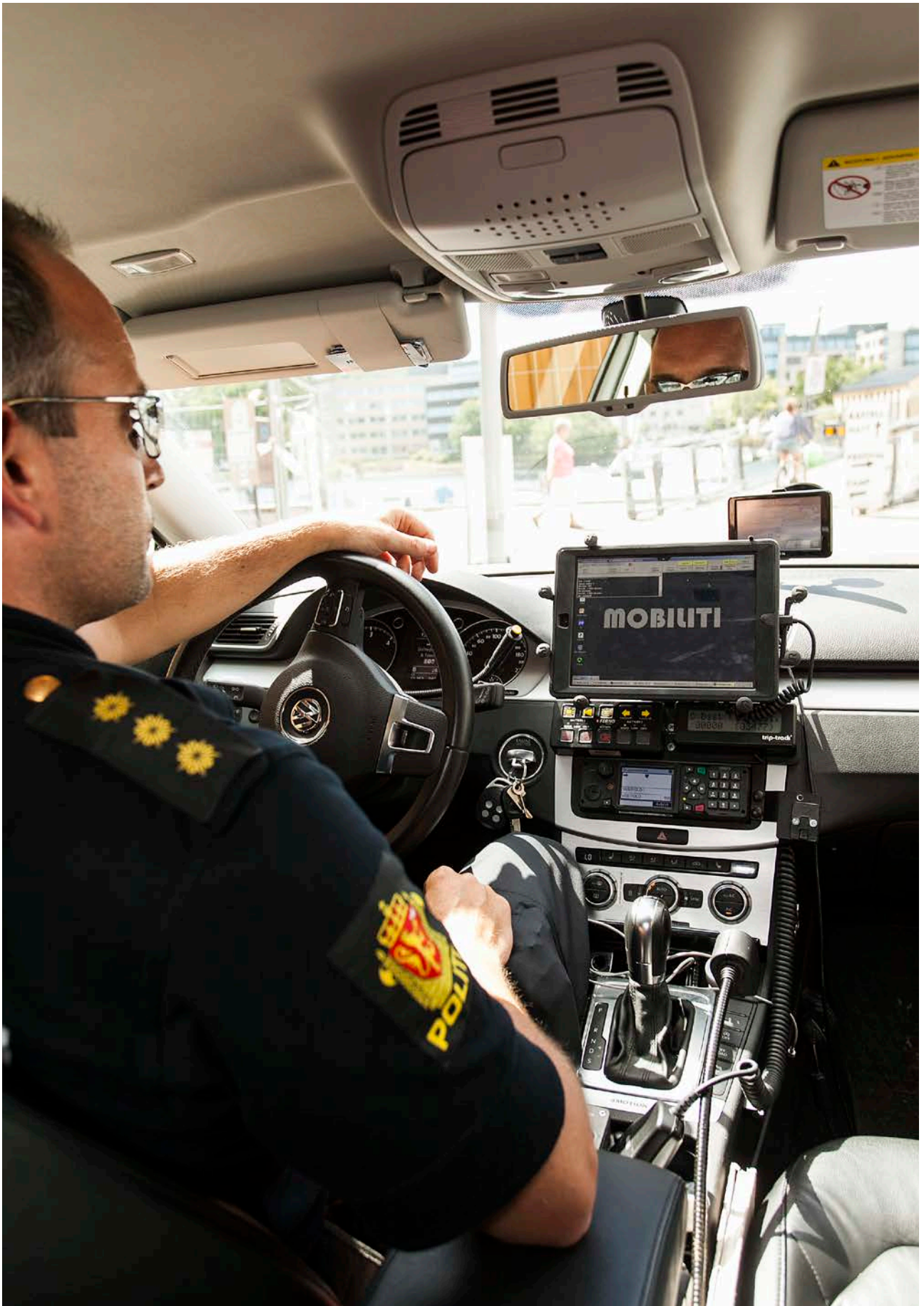

DNK som organisasjon 2016.

Hver dag bruker vi i DNK vår fagkunnskap til å holde Nødnett tidsmessig og til å utvikle løsninger i tråd med brukernes behov.

Foto: Cedric Archer (DNK)

LEDELSE

Tor Helge Lyngstøl
Direktør

Tor Helge Lyngstøl er direktør i DNK. Tor Helge er utdannet sivilingeniør fra Norges tekniske høyskole (NTH), og har lang erfaring fra telekommunikasjon og energibransjen. Han har arbeidet med kritisk kommunikasjon i mange år. Han var prosjektleder for Nødnettprosjektet i Justisdepartementet fra 1998, og ble utnevnt som direktør for DNK da direktoratet ble opprettet 1. april 2007. Kommunikasjonsseksjonen og direktørens stab er underlagt direktøren.

Ann Kristin Høydal Hide
Avdeling for virksomhetsstyring og administrasjon

Ann Kristin H. Hide er avdelingsdirektør for avdelingen Virksomhetsstyring og administrasjon (VA). Ann Kristin er siviløkonom og har vært ansatt i DNK siden 2007.

Avdelingen er ansvarlig for at det jevnlig utarbeides målsetninger, strategier, styringsdokumenter, virksomhetsplaner og budsjetter. Avdelingens ansvarsområde omfatter oppgaver innen økonomi, regnskap, jus, kvalitetsstyring, risikostyring, sikkerhet, HMS, HR, dokumentasjon og intern IT. Avdelingen ivaretar rapportering til overordnet departement og ivaretar direktoratets arbeidsgiverrolle overfor arbeidstakerorganisasjonene. Avdelingen har ansvar for rekruttering og å iverksette ulike kompetansehevingstiltak for å sikre at ansatte i DNK innehar riktig kompetanse over tid.

Cecilie B. Løken
Avdeling for teknisk forvaltning

Cecilie B. Løken er avdelingsdirektør for avdelingen Teknisk forvaltning (TF). Cecilie er utdannet sivilingeniør og har vært involvert i arbeidet med Nødnett siden 2002.

Avdelingen har ansvar for driftsoppfølging og teknisk forvaltning av Nødnett, og har hovedansvar for at Nødnett er og forblir et trygt, robust og tidsmessig kommunikasjonssystem for ledelse og samhandling. Avdelingen har ansvar for at Nødnett har god tilgjengelighet og stabil, sikker og kostnadseffektiv drift i det daglige og i krisesituasjoner. Staten har satt ut selve driften av Nødnett til selskapet Motorola Solutions Inc, og en viktig oppgave for avdelingen er tett oppfølging av leverandøren. Avdelingen besitter DNKs tekniske spisskompetanse på Nødnett, og representerer DNK på strategisk og operativt nivå i saker som gjelder Nødnett som nasjonal kritisk infrastruktur i Norge.

Nina Myren

Avdeling for kunder og beredskap

Nina Myren er avdelingsdirektør for avdelingen Kunder og beredskap (KB). Nina er sivilingeniør og har vært involvert i Nødnett-prosjektet siden 2004.

Avdelingen arbeider for at Nødnett og tilhørende tjenester tas i bruk av flest mulig til det beste for samfunnet, og at DNK har en enhetlig og koordinert dialog med eksisterende og nye kunder. Avdelingen er DNKs representant i beredskaps-Norge på det strategiske og operative nivå i saker som gjelder bruk og utnyttelse av Nødnett.

Avdelingen har ansvar for å bidra til at det finnes hensiktsmessig brukerutstyr for å få tilgang til tjenestene som leveres i Nødnett. Avdelingen er ansvarlig for at DNK er beredt til å håndtere kriser som involverer Nødnett og DNKs ansvarsområder. DNKs Brukertjenestесenter/BDO som drifter Nødnett-utstyr for 110-sentraler, samt programmerer radioterminaler til brannvesenet og andre brukere i Nødnett er en del av avdelingen.

Knut Baltzersen

Avdeling for tjeneste- og teknologiutvikling

Knut Baltzersen er fungerende avdelingsdirektør for avdelingen Tjeneste- og teknologiutvikling (TT). Knut er cand.scient. og har jobbet med Nødnett og tilknyttede problemstillinger siden 2005.

Avdelingen har ansvar for å ta frem nye tjenester for brukerne av Nødnett, enten basert på den eksisterende TETRA-plattformen eller på nye teknologier og applikasjonsplattformer. Som eksempel ser avdelingen på LTE-baserte løsninger der kommersielle mobilnett benyttes som basis for robust og sikret kommunikasjon, i samspill med Nødnett. Avdelingen har i tillegg ansvaret for utforming av DNKs teknologistrategi, som skal sikre at Nødnett også i fortsettelsen er tidsmessig og framtidsrettet.

MÅL OG RESULTATER

DNKs hovedmål for perioden 2016-2020

- 1.** Nødnett oppleves som effektivt, sikkert og robust
- 2.** Alle på Nødnett
- 3.** Utvidet bruk og flere tjenester i Nødnett
- 4.** Effektivitet og omstilling

Nødnett oppleves som effektivt, sikkert og robust

Som eier og ansvarlig for drift av Nødnett har DNK også ansvaret for at Nødnettjenestene oppleves som gode, både i daglig bruk og under kriser eller større hendelser. De daglige drifts- og operatøroppgavene er satt ut til Motorola Solutions Norge. Vi ivaretar driftskontrakten med leverandøren på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet, og har myndighet til å opptre som kontraktpart overfor leverandøren. Driftskvaliteten styres gjennom en såkalt SLA (Service Level Agreement).

For økt beredskap i Nødnett har vi nå syv mobile basestasjoner lokalisert i ulike deler av landet slik at de kan tas i bruk ved behov for midlertidig dekning. I 2016 ble disse satt i drift ved fem ulike tilfeller, blant annet ved Trolltunga i Hordaland, der redningsmannskapene opplevde en voldsom økning i redningsaksjoner. Røde Kors gav tilbakemelding om god dekning. Basestasjonen ble fløyet ned igjen etter turistsesongen, og det skal bygges permanent dekning i området til sesongen 2017.

Alle på Nødnett

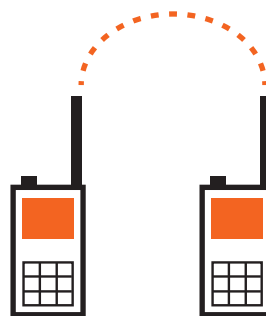
Nødnett er det eneste lukkede, landsdekkende mobilnettet for nød- og beredskapskommunikasjon. Det er sentralt at alle samvirkeaktører i beredskapskjeden er med i Nødnett, slik at de kan kommunisere effektivt med sine samvirkepartnere i det daglige, ved større hendelser og i kriser. Vi jobber kontinuerlig med å sikre tilgang til Nødnett for nødetatenes viktigste samvirkeaktører, aktører med ansvar for kritisk infrastruktur, samt beredskapsaktører i hele landet.

I løpet av 2016 har flere nye organisasjoner koblet seg på Nødnett. 31.12.16 var det registrert 829 kundeavtaler og 48 363 radioterminalbrukere i Nødnett.

Antall
kundeavtaler
pr. 31.12.16:

829

Antall
radioterminalbrukere
pr. 31.12.16:

48 363

Utvidet bruk og flere tjenester i Nødnett

Brukernes behov for sikker kommunikasjon er i utvikling, og for oss i DNK er det viktig at vi kan tilby tjenester som møter disse behovene. Teknologitvillingen gir muligheter som bør utnyttes gjennom etablering av sikrede, robuste og tidsmessige tjenester for nød- og beredskapskommunikasjon. Vi deltar i internasjonale fora for å sørge for toveis erfaringsdeling om trender og behov på bruker-, teknologi- og tjenestesiden. Videre skal vi sørge for tjenester gjennom et optimalisert samspill mellom Nødnett og kommersielle mobilnett og bidra til at sivile systemer for nød- og beredskapskommunikasjon blir koordinert med tilsvarende systemer i militær sektor. Vår oppgave er å etablere langsiktige planer for utviklingen av nød- og beredskapskommunikasjon i Norge.

Effektivitet og omstilling

Som statens kompetanseorgan for nød- og beredskapskommunikasjon skal DNK drive rasjonelt, målrettet og kunnskapsbasert, og prioritere effektiv bruk av statens midler, samt ta initiativ til samordning av oppgaver innenfor feltet nød- og beredskapskommunikasjon og tilrettelegge for økt samhandling i Norge og internasjonalt.

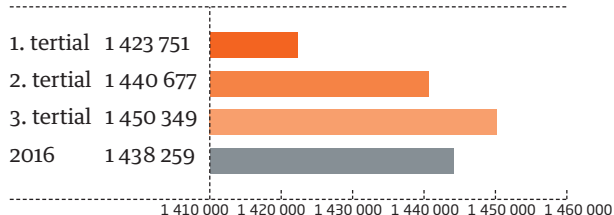
I takt med at utbyggingsaktivitetene er redusert er også antall ansatte redusert, spesielt bruk av innleide konsulenter og ansatte på engasjement. Samtidig har vi fokus på å bevare nødvendig kjernekompetanse for driftsoppfølging, forvaltning og utvikling av Nødnett, samt å sikre bred bruk. Videre arbeid med effektivisering vil ses i sammenheng med at DNK legges inn i DSB. Arbeidet med å se på mulige synergier mellom de to fagmiljøene er startet opp.

DNKs hovedmål 1

Nødnett oppleves som effektivt, sikkert og robust

Antall samtaler i Nødnett (månedlig gjennomsnitt)

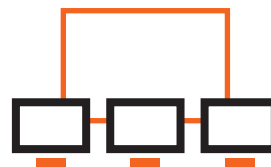
Antall radio-
stasjoner i drift
pr. 31.12.16:

2 064

Antall tunneler
med dekning
pr. 31.12.16:**

332

Antall kommunikasjons-
sentraler i operativ drift
pr. 31.12.16:

220

* Nødnett oppetid beregnes for alle områder som i følge kontrakt er omfattet av kravene i Service Level Agreement, en fremforhandlet avtale hvor nivået på tjenesten er formelt definert.
** I tillegg til tunnelene som er bygget ut med egne anlegg vil korte tunneler under 500 meter kunne få dekning ved at signalene utenfra når gjennom tunnelen.

DNKs hovedmål 2

Alle på Nødnett

Radioterminaler i bruk

Etat	Antall pr. 31.12.2015	Antall pr. 31.12.2016
Brann	16 214	17 035
Politi	14 432	14 767
Helse	2 909	6 697
Andre brukerorganisasjoner	7 461	9 864
<i>Herav frivillige organisasjoner</i>	5 885	5 913
Totalt	41 016	48 363

«I Hjelpekorpsammenheng er det som en ny tidsbetegnelse, nå er det bare før og etter Nødnett. Nødnett er et fantastisk verktøy for oss frivillige. Det sikrer god informasjonsflyt, og er essensielt for samhandling med politi og ambulansetjeneste. Nødnett redder liv!»

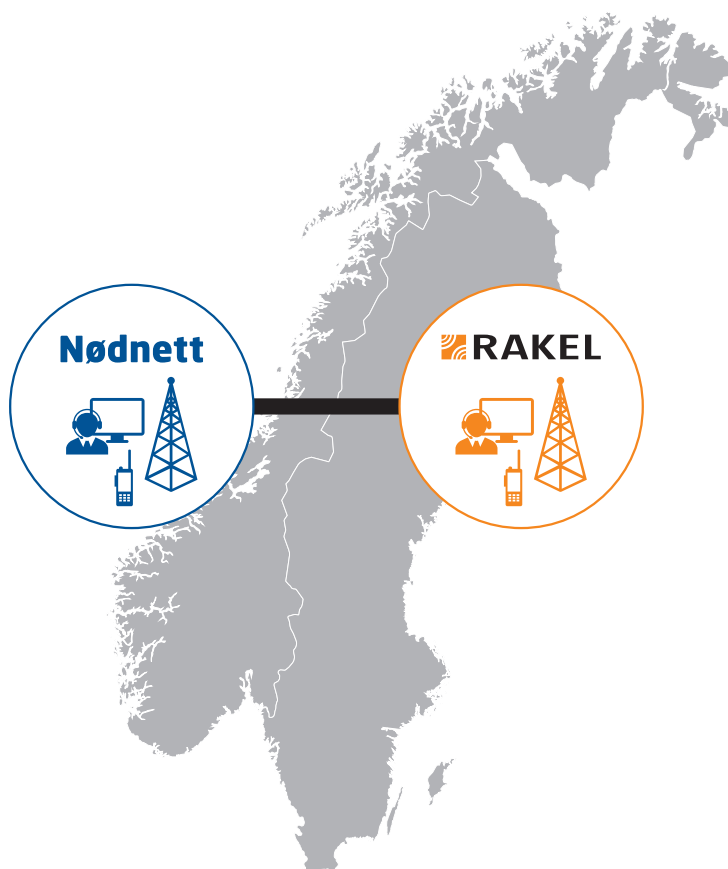
TILBAKEMELDING HENTET FRA
BRUKERUNDERSØKELSEN I 2016.

DNKs hovedmål 3

Utvidet bruk og flere tjenester i Nødnett

16. november 2016 ble sammenkoblingen av svenske Rakel og norske Nødnett innviet i forbindelse med en større redningsøvelse på grensen mellom Storlien i Sverige og Meråker i Norge.

Tjenesten vil være tilgjengelig for nødetatene og andre organisasjoner med samarbeid over grensen fra mars 2017.

DNKs hovedmål 4

Effektivitet og omstilling

I påvente av en beslutning om en mulig sammenslåing med DSB gjennomførte vi ingen større effektiviserings- eller omstillingstiltak i egen virksomhet i 2016. Betydelige ressurser ble imidlertid benyttet til å utrede konsekvenser ved alternative modeller for sammenslåing av de to direktoratene.

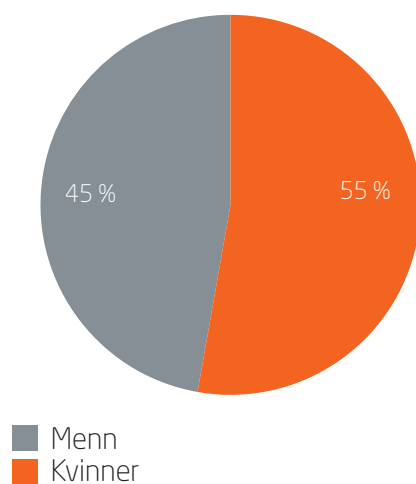
Etter at beslutningen til JD 17. oktober om at vi skal inn i DSB ble gjort kjent, har DNK jobbet i tråd med mandatet for omstillingen der følgende premisser er lagt til grunn:

- **Tjenestekvaliteten i Nødnett skal opprettholdes**
- **Alle DNKs ansvarsområder og funksjoner skal overføres til DSB, og DNK skal avvikles som eget direktorat**
- **Lokalisering av DNK i Oslo videreføres**
- **Støttefunksjoner vurderes flyttet til Tønsberg**
- **DNKs direktør skal inngå i DSBs ledergruppe**

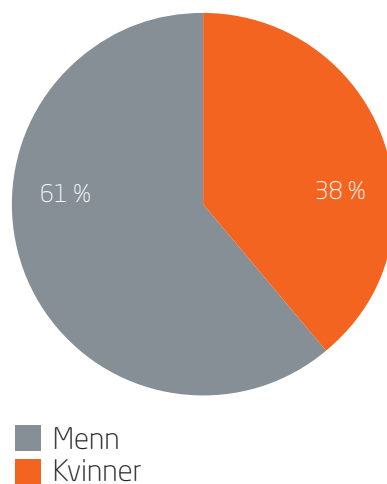
Effekten av å integrere ansvaret for nød- og beredskapskommunikasjonsfeltet i DSBs portefølje er forventet å føre til faglige gevinster og være positiv for bruk, utbredelse og videreutvikling av Nødnett. Utvikling av nød- og beredskapskommunikasjon må ses i nær sammenheng med det øvrige tverrsektorielle samfunnssikkerhetsarbeidet og det er et mål at sammenslåingen vil kunne bidra til en mer strategisk tilnærming til IKT-utvikling innen samfunnssikkerhetsfeltet og ha positiv betydning for DSBs samordningsrolle. Det er også et mål å realisere administrative synergieffekter.

Nøkkeltall medarbeidere

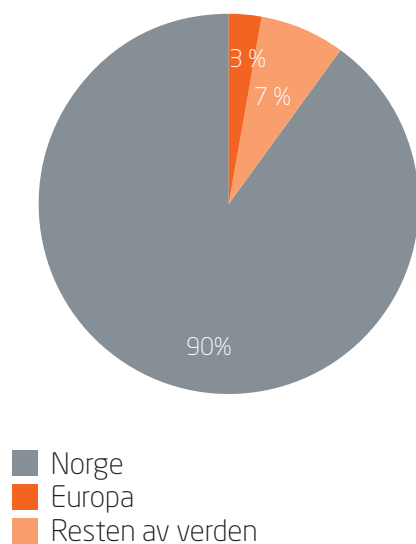
Kvinneandel ledere

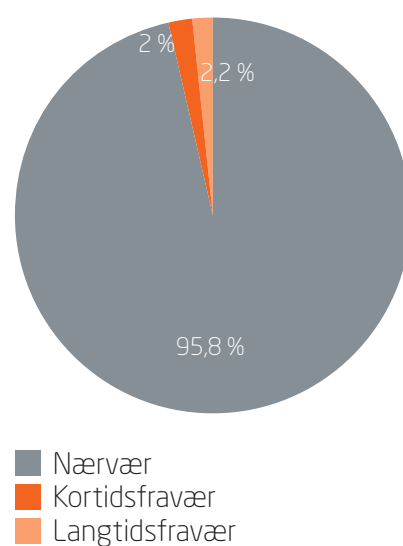
Kvinneandel DNK

Andel ansatte med innvandrerbakgrunn

Sykefravær

Periodisert regnskap

Nøkkeltall* (tall i tusen)	2015	2016	Endring	Endring i %
Antall årsverk per 31.12	102	101	-1	-1 %
Driftskostnader DNK per 31.12., jf. note 2 og 5	203 580	195 169	-8 411	-4 %
Lønnskostnader, jf. note 2	107 744	110 574	2 830	3 %
Lønnsandel av driftskostnader	52,9 %	56,7 %	3,7 %	
Lønnskostnader per årsverk	1055,28	1094,79	39,51	4 %
Investeringer (ekskl. Nødnett)	2 343	3 333	991	42 %

* Tallene er satt opp iht drift av DNK basert på periodiseringsprinsippet (SRS), og er ikke direkte sammenlignbare med kontantbevilgning og kontant regnskap. Kostnader, investeringer og budsjett knyttet til Nødnett er utelatt for at tallene skal kunne være sammenlignbare med andre virksomheter som fører periodisert regnskap etter SRS.

Dokumentstyring

Nøkkeltall	2014	2015	2016
Teknisk dokumentasjon	4611	4355	1922
Innsyn	294	558	428
Høringssvar	25	27	14

Kontantregnskap

Nøkkeltall (tall i tusen)	2015	2016	Endring
Kostnader på kap. 0456, total bevilgning	1 970 839	1 148 318	- 42 %
Kostnader på kap. 0456, forbruk per 31.12	1 854 271	1 021 728	- 45 %
Inntekter på kap. 3456, total bevilgning	379 860	453 699	19 %
Inntekter på kap. 3456, forbruk per 31.12	327 248	455 225	39 %
Kostnader på kap. 0455, total bevilgning	11 900	4 039	- 66 %
Kostnader på kap. 0455, forbruk per 31.12	11 900	4 039	- 66 %

3

ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

ET INNHOLDSRIKT 2016

2016 har vært et år med flere store og krevende oppgaver for DNK. I dette kapittelet vil vi redegjøre for den samlede resultatoppnåelsen gjennom året. Vi vurderer resultatoppnåelsen for oppgaver gitt av Justis- og beredskapsdepartementet (JD) i tildelingsbrev og oppdragsbrev. Vi vil beskrive aktiviteter og resultater som understøtter alle hovedmålene JD har for samfunnssikkerhet- og beredskapsskjeden, som DNK er en del av:

Det er sentralt at alle samvirkeaktører i beredskapsskjeden er med i Nødnett, slik at de kan kommunisere effektivt ved større hendelser og i ekstremværsituasjoner.

Foto: Anders Minge / Stavanger Aftenblad / NTB Scanpix

- **Redusere sårbarhet i samfunnet**
- **Styrke samhandling i beredskap og krisehåndtering**
- **Kunnskapsbasert forebygging**
- **Bedre ledelse og styrket ledelseskultur**

Nødnett i bruk

2016 er det første året Nødnett har vært i operativ bruk i hele landet, og flere større hendelser viser at Nødnett fungerer som det skal. Turistbussulykken ved Trollstigen i Møre og Romsdal er et eksempel. Her har nødnetatene gitt uttrykk for flere fordeler ved at de alle kommuniserte via Nødnett under hendelsen; det gav mulighet for effektiv informasjonsdeling og etablerte en felles situasjonsforståelse for alle involverte.

Nødnett har hatt en tilgjengelighet på 99,77% i 2016. Dette er noe lavere enn måltallet på 99,95%. Teknologien Nødnett er basert på, i kombinasjon med et robust design, gir generelt god tilgjengelighet. Til tross for innebygde mekanismer for å sikre robusthet har vi også i år fått erfare at langvarige strømbrudd og svakheter i leide transmisjonslinjer med varierende grad av nødstrøm kan medføre utfall i Nødnett. Oppetidstallet er blant annet et resultat av at enkelte basestasjoner i løpet av året har opplevd langvarige utfall. Flere av disse er ikke tilknyttet strømmettet, og det har vært driftsutfordringer med aggregat.

Ekstremværet Tor forårsaket også utfall i Nødnett. Hovedårsaken til utfallene var strømbrudd på basestasjoner og i telelinjer. I etterkant av Tor, ba vi DNV-GL (Veritas) om å gjennomføre en evaluering av hvordan Nødnett fungerte i uværet. Evalueringsrapporten bekrefter på lang vei de sårbarhetene som er identifisert og som vi allerede arbeider med å utbedre. Samtidig pekte rapporten på ytterligere forbedringstiltak. Sammen med Motorola har vi arbeidet med å konkretisere, prioritere og gjennomføre aktuelle tiltak, deriblant tekniske forbedringer av robustheten, bedringer i vedlikeholdsprogram, rutiner, opplæring og informasjonssystemer.

Økt robusthet i Nødnett

Nødnett er robust, men avhenger til dels av robustheten i eksisterende infrastruktur som telelinjer og strømforsyning. Transmisjonsnettet og strømforsyningen i Norge har svakheter som kan begrense tilgjengeligheten i både Nødnett og for andre mobil- og teletjenester.

I 2016 har vi utarbeidet en plan over hvordan robustheten i Nødnett og tilhørende infrastruktur bør styrkes for å senke risikoen for utfall i Nødnett. Forslag til tiltak er oversendt JD. Her pekes det på tiltak på kort, mellomlang og lang sikt, og det er anslått kostnadsestimater for de ulike investeringene. Vi har blant annet foreslått tiltak som økt nødstrøm på basestasjoner i Nødnett og utbedringer av transmisjonsnettet. I hvilken grad anbefalte tiltak kan iverksettes avhenger av fremtidig finansiering.

Helt fra starten av Nødnettutbyggingen har vi samarbeidet med kraftforsyningen med henblikk på bruk av deres infrastruktur for innplassering av Nødnettutstyr. I 2016 inngikk vi avtaler med fire kraftselskap i Midt-Norge om bruk av Nødnett som driftssamband. Selskapene har bidratt med finansiering slik at utvalgte basestasjoner i deres område oppgraderes fra 8 timer til 20 timer nødstrøm. Dette gir Nødnett økt robusthet i disse områdene, noe som kommer alle brukere av Nødnett til gode. Basert på de gode erfaringene ønsker vi tilsvarende samarbeid med kraftselskap også i andre deler av landet i 2017.

Dekning i Nødnett

Dekningen i Nødnett er basert på nødetatenes innmeldte behov og kravspesifikasjon i forbindelse med utbyggingen av nettet. Brukerne uttrykker at de i all hovedsak er godt fornøyd med dekkningen i Nødnett. Erfaringsmessig kan dekkningen oppleves som mangelfull i enkelte områder, selv etter utbygging og test, og dette oppdages gjerne etter at nettet har vært i bruk en stund. Det vil også oppstå endringer i selve nettet ved at basestasjonslokasjoner av ulike årsaker ikke lenger er gunstige eller mulige. Dette kan skyldes endringer i ny bygningsmasse som gir hindringer for basestasjonene, endrede grunnforhold som flom eller ras, nedleggelse av stasjoner der Nødnett leier seg inn, flytting/nybygg av nødetatenes kritiske bygg som sykehus, AMK-sentraler, politi- og brannstasjoner.

Det er i 2016 gjennomført en kartlegging av behov for forbedret dekning gjennom fylkesvise dekningsmøter i deler av landet. Kartlegging av dekningsutfordringer baseres i dag, og i det videre, på innmeldte saker fra brukerne via definerte prosedyrer.

Enkelte tiltak for forbedring av dekning er iverksatt innenfor eksisterende rammer. Vi har per i dag ikke budsjettmidler til å gjennomføre ytterligere tiltak, men foretar fortløpende systematisering av områder med dekningsutfordringer som gjør at vi kan være i stand til å prioritere og iverksette tiltak dersom det blir bevilget midler. Prioriterte områder vil typisk kunne være utkallingsområder for brann, spesielle områder som turisthytter, utfartsknutepunkter og veistrekninger der nødetatene er samstemte om behovet.

Rundt 2060
basestasjoner er i drift,
noe som gir god dekning
på hele fastlandet.

Foto: DNK

Eierskap og drift av brukernes Nødnett-utstyr

God kundeoppfølging og effektiv drift av utstyret som er koblet opp mot Nødnett påvirker også brukeropplevelsen. DNKs Brukertjenestesenter/BDO har ansvaret for å ivareta driftstjenester for brannvesenet og for andre brukere utover nødetatene. Etter at Salten 110-sentral tok i bruk Nødnett i mars 2016, drifter Brukertjenestesenter/BDO alle landets 18 110-sentraler, i tillegg til et opplæringscenter i Stavern.

I 2016 har alle 110-sentralene fått oppgradert software. Den nye softwaren innebærer blant annet at sentralene har fått opprinnelsesmarkering, det vil si at det i kartverket blir synlig hvor innringer ringer fra. Det er også etablert en testbed i Brukertjenestesenter/BDOs lokaler. Denne kan tas i operativ bruk av 110-sentraler slik at de kan driftes fra Moss mens deres utstyr flyttes eller lignende.

Nøkkeltall BTS/BDO	2015	2016
Antall brukerhenvendelser	1 759	5 250
Antall utleverte radioterminaler – totalt	24 749	26 676
Antall utleverte radioterminaler – brann	17 424	17 595
Antall utleverte radioterminaler – andre brukere	7 399	9 081

Brukertjenestesenter/BDO følger opp brukerhenvendelser fra hele landet. Antall bruker- henvendelser økte i 2016 med 198 prosent sammenlignet med tallene fra samme tid i 2015. Økningen tilskrives at 2016 er det første året Nødnett har vært i operativ bruk i hele landet. Brukerhenvendelsene inkluderer brukermeldte feil og meldinger fra leverandører om planlagte arbeider, feilretting og oppgraderinger.

I april besluttet JD at eierskap til utstyr og løsninger tilknyttet Nødnett skal overføres fra DNK til eiermiljøer i henholdsvis helse- og justissektoren. Eierskapet ble overført til helse og politi ved utgangen av 2016. Det er foreløpig ikke bestemt hvem som skal ha eierskap til brann sitt utstyr.

Det er besluttet at det skal etableres en fellesfunksjon for forvaltning av utstyr på kommunikasjonsentralene og radioterminaler som er knyttet til Nødnett. Målet med denne funksjonen er å sikre de samvirke- og effektivitetsgevinstene som allerede er oppnådd gjennom innføringen av Nødnett og å åpne for ytterligere gevinstrealisering. Det er DNK som skal ha denne fellesfunksjonen, men det gjensår å definere oppgaver, ansvar, organisering og arbeidsform.

I tett samarbeid med etatene har vi i løpet av året forhandlet om nye leverandøravtaler for nødetatenes og hovedredningssentralenes kommunikasjonsløsninger fra 2017. På grunn av kompleksiteten i ansvarsforholdet mellom etatene, leverandør, underleverandør og oss, krever det noe mer tid å forhandle en langsiktig avtale. Partene har derfor inngått en kortsiktig avtale som sikrer etatene nødvendige leverandørtjenester i 2017, inkludert branns oppdragshåndteringssystem Vision. Forhandlingene om en mer langsiktig avtale vil fortsette i 2017.

OSLO BRANN- OG REDNINGSETAT

SCANIA

33

33

G110

POLITI

Kjernebrukere av Nødnett er de tre nødetatene brann, politi og helse. Disse etatene bruker radiosambandet som en viktig innsatsfaktor i sitt daglige arbeid.

Foto: Fredrik Varfjell / NTB Scanpix

På oppdrag fra JD fullførte vi i 2016 en gjennomgang av abonnementsordningen. En rapport med foreløpige anbefalinger ble sendt til departementet i februar. Gjennomgangen viser at brukerne er svært tilfredse med Nødnett og at abonnement som betalingsmodell generelt sett er akseptert. Det fremkommer noen svakheter i modellen og skjevheter i kostnadsfordelingen, spesielt mellom små og store enheter i samme sektor. Vår anbefaling i rapporten er at brukerfinansieringen gjennom abonnementsavgiften ikke økes. Videre arbeid med abonnementsordningen skal avklares i samråd med JD.

I arbeidet knyttet til organiseringen av nye politidistrikter (PNP) og samlokalisering av politiets og branns sentraler (SAMLOK), har vi det siste året bistått Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Politidirektoratet (POD) for å sikre at nødvendige endringer av utstyr på sentralene blir håndtert. Denne bistanden vil fortsette også i 2017. Etersom Brukertjenestesenter/BDO er brann sin driftsorganisasjon, gjør dette at vi har hatt og vil ha en noe mer direkte rolle i arbeidet med den konkrete flyttingen av utstyret hos brann sine sentraler.

Opplæring og øvelse

God brukeropplevelse avhenger ikke kun av god drift av Nødnett. For at Nødnett kan brukes effektivt må brukeren kjenne systemet godt, klare å utnytte mulighetene og forstå begrensningene. DNK har ansvaret for opplæring av alle nye brukere i Nødnett og stiller krav om gjennomført opplæring før Nødnett kan tas i bruk. Samtidig er det viktig at rutiner for bruk av Nødnett og felles sambandsreglement følges. I 2016 har vi deltatt i arbeidet med revidering av felles sambandsreglement og nasjonal talegruppestruktur (fleetmap). Vi har også utarbeidet en overordnet tjenestebeskrivelse; en oversikt over tjenester og funksjoner i Nødnett og retningslinjer for bruk av Nødnett.

Vi har gjennomført en egen utfallsøvelse der driftsoperatør og de tre driftsorganisasjonene deltok. Formålet med øvelsen var å bedre de respektive deltakernes beredskapsevne. Vi har også deltatt på en rekke eksterne øvelser, deriblant Øvelse IKT16, Øvelse Gram og en øvelse ved Åkneset.

Nødnettdagene er årets viktigste møtepunkt for utveksling av erfaringer, ideer og informasjon om nød- og beredskapskommunikasjon i Norge. I 2016 ble konferansen avholdt 19. og 20. april i Trondheim, og samlet nærmere 700 deltakere. Deltakerne representerte mange av de organisasjonene som bruker Nødnett, leverandør er og samarbeidspartnere fra inn- og utland.

Bred utnyttelse av Nødnett

Innføring av nye nød- og beredskapsaktører i Nødnett

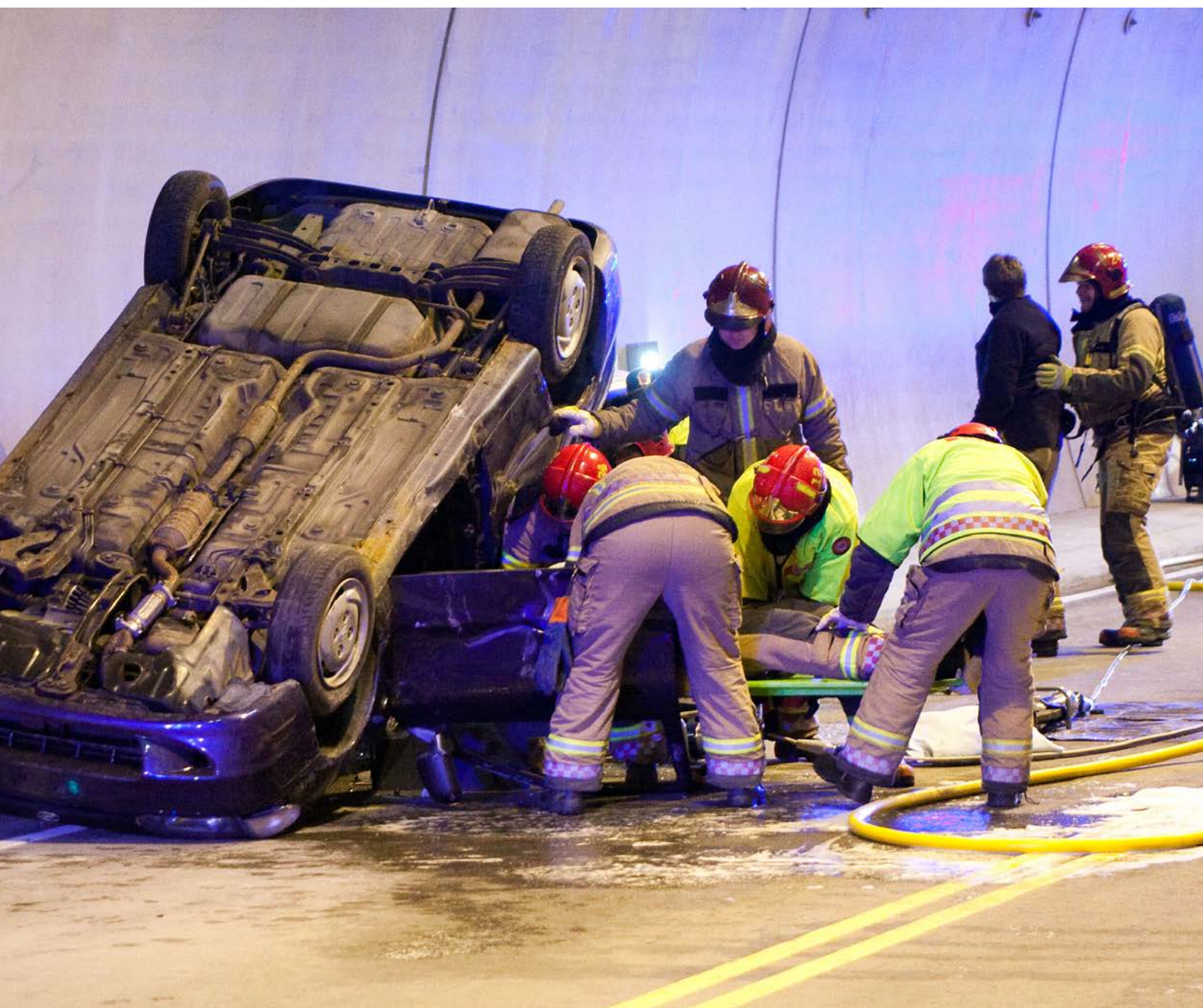
Vi arbeider målrettet for å få inn flere brukere i Nødnett og på den måten legge til rette for økt beredskap i hele landet. I 2016 har vi inngått 80 avtaler med nød- og beredskapsaktører, utover de tre nødetatene, om bruk av Nødnett. Hovedrednings-sentralene Sør-Norge og Nord-Norge (HRS) hadde offisiell åpning av Nødnett i januar, og Avinor har signert avtale om å ta i bruk Nødnett til beredskapsformål på alle deres flyplasser. Statens vegvesen har i løpet av året besluttet å bruke Nødnett i egen organisasjon. Statoil Mongstad, Europas nest største olje- og produkhavn, tok i november i bruk Nødnett i deres beredskapsorganisasjon. Beredskapsorganisasjonene i Statnett og Statens strålevern har også tatt i bruk Nødnett i løpet av 2016.

I samarbeid med nødetatenes fagdirektorater har vi utført en kartlegging og identifisering av deres viktigste samvirkeaktører. På bakgrunn av kartleggingen etablerte vi i 2016 et pilotprosjekt med Fylkesmannen i Vestfold og Fylkesmannen i Sogn og Fjordane hvor blant annet industrivernbedrifter, kriseledelse, kommunale tjenester og fylkesmenn fikk mulighet til å ta i bruk Nødnett. Gjennom piloten har vi inngått 33 nye kundeavtaler, og disse brukerne skal ta i bruk Nødnett tidlig i 2017. Hensikten med piloten er å opparbeide grunnlag for et innføringskonsept for resten av landet i 2017-2018, inkludert felles sambandsreglement og felles fleetmap (talegruppestruktur).

Nødnett-dekning representerer en vesentlig styrking av beredskapen i norske tunneler. Omtrent dobbelt så mange tunneler som tidligere får bedre nødkommunikasjon med Nødnett.

Foto: Dag V. Togert
(Statens Vegvesen)

Flere tjenester i Nødnett

Vi arbeider kontinuerlig for å kunne tilby attraktive produkter og tjenester som møter brukernes behov. Det innebærer blant annet å gjøre funksjonalitet nødnetten har tilgang til tilgjengelig for nye brukergrupper. Vi arbeider også for å utvikle nye tjenester basert på funksjonalitet som allerede ligger i Nødnett, og er i kontinuerlig dialog med en rekke ulike leverandører for å få oversikt over utviklingen av relevante produkter innen terminaler, nett og applikasjoner.

I løpet av 2016 har vi arbeidet med å utvikle løsning for digitale styringssystemer, posisjonering og standard grensesnitt. Disse løsningene vil det bli mulig for brukerne å ta i bruk i 2017.

Datatjenester

Det er i 2016 inngått avtale med flere aktører i kraftbransjen om å benytte datatjenester i Nødnett som bærer for fjernstyring av strømdistribusjonsnettet. Løsningen er testet og klar til å settes i drift. Videre har vi i samråd med DSB lagt til rette for at Nødnett fra og med 2017 kan benyttes som bærer for styring av Sivilforsvarets befolkningsvarslingsanlegg¹.

Nødnettdagene 2016
fant sted 19. og 20. april
i Trondheim. Ca 700
deltakere var til stede.
Foto: DNK

¹ Mer om Befolkningsvarsling på s. 35

Vi har i samråd med de tre etatene besluttet at tjenesten TEDS (TETRA Enhanced Data Service) ikke skal videreføres som en generell mobildatatjeneste i Nødnett. Bakgrunnen for beslutningen er at det har vært manglende interesse for å ta i bruk løsninger som er tilpasset denne datatjenesten. Vi jobber imidlertid stadig videre med å se på mulighetene for å tilby robuste og sikrede bredbåndstjenester i samspill med kommersielle mobilnett. Dette arbeidet vil nå bli enda viktigere i det nære tidsperspektivet, med bortfallet av TEDS. Arbeidet inkluderer en vurdering av hvorvidt en slik satsing vil kreve egne frekvenser og etablering av eget radionett basert på kommersielle mobilteknologier som LTE, eller om man bør basere seg helt eller delvis på bruk av kommersielle mobilnett. Dette er et komplekst arbeidsområde der det i internasjonale fagkretser hersker stor grad av uenighet, og ulike land i Europa velger ulike strategier. Arbeidet vil fortsette i 2017, i nær dialog med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), mobiloperatører og Forsvaret.

Som de første i verden koblet Norge og Sverige sammen sine nasjonale nødnett i 2016.

Nød-SMS

På oppdrag fra JD har vi ledet pilotprosjektet for tekstbasert kommunikasjon mellom nødmeldesentralene og nødstilte. Meldinger fra hele landet vil mottas av nødmeldingssentralene for brann, politi og helse i Bodø. Målet for piloten, som skal gå ut 2018, er å opparbeide erfaring med tekstbasert kommunikasjon mellom nødstilte personer og nødmeldetjenesten for å få kunnskapsgrunnlag for å vurdere hvordan en slik tjeneste kan innrettes i fremtiden.

Den tekniske løsningen ble i all hovedsak ferdigstilt i 2016 og er klar til å tas i bruk i tråd med de krav som er satt til blant annet opplæring, operative prosedyrer og informasjon. Lansering av tjenesten vil skje i første kvartal 2017.

Befolkningsvarsling

I samarbeid med DSB, har vi arbeidet med å etablere Nødnett som signalbærer for Sivilforsvarets befolkningsvarslingsanlegg som erstatning for dagens FM-baserte løsning. I oktober undertegnet vi en rammeavtale med TC Connect AS samtidig som DSB som systemeier inngikk kjøpsavtale for nasjonal modernisering gjennom rammeavtalen. De første utstyrsleveranser ble levert og installert i de første sivilforsvarsdistrikter (SFD) allerede i 2016. Nordland og Midtre Hålogaland SFD tok i bruk Nødnett som bærer av varslingssignalet i god tid før FM-nettet ble slukket 11. januar 2017. Innen utgangen av desember 2017 skal hele moderniseringen av befolkningsvarslingssystemet til Sivilforsvaret være ferdigstilt.

Grenseoverskridende kommunikasjon

De siste tre årene har vi samarbeidet tett med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i Sverige for å utnytte funksjonaliteten som muliggjør grenseoverskridende kommunikasjon mellom Nødnett og det svenske Rakel-nettet, og i 2016 har de to nettene blitt klargjort for nettopp dette. Funksjonaliteten ble demonstrert ved grenseredningsøvelse i Trøndelag og Jämtland i november. Avtalen som regulerer dette samarbeidet ble samtidig undertegnet av lederne for DNK og MSB. Det norsk-svenske samarbeidet er en av pilarene i EU-prosjektet ISITEP (Inter System Interoperability for Tetra and TetraPol Networks) som har som mål å skape løsninger for nødkommunikasjon over landegrensene. De norsk-svenske løsningene og erfaringene, samt grenseredningsøvelsen er viktige leveranser til ISITEP.

Funksjonaliteten vil være tilgjengelig som tjeneste i Nødnett fra mars 2017.

DNK har mål om 60 000 brukere i Nødnett i 2020. Flere brukere gir mer effektivt samvirke på tvers av sektorer, organisatoriske og geografiske grenser.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Vi har deltatt i flere av aktivitetene i «Program for forbedring av nødmeldingstjenesten» (PFN) det siste året, og bidratt med ressurser i programkontoret og i kompetanseutredningen. Vi leder teknologiutredningen under PFN som gjennomføres som et tverretattlig samarbeid med helse, politi og brann- og redningsetaten. Arbeidet med teknologiutredningen er delt inn i flere faser. Første fase, som blant annet omhandler tiltak for å synliggjøre andre etaters ressurser, forbedring av innringers posisjon og løsninger som skal sikre effektiv utnyttelse av ressurser mellom sentraler innad i en etat ble fullført i november 2016. Arbeidet med neste fase fortsetter i 2017.

Omdisponering av 700 MHz-båndet fra TV-kringkasting til mobilt bredbånd er fortsatt et sentralt tema både nasjonalt og internasjonalt, da dette frekvensbåndet betraktes som eneste realistiske kandidat for fremtidig tildeling av dedikerte frekvenser til mobilt bredbånd for nød- og beredskapsaktørene i Europa. Foreløpig har imidlertid ingen land i Europa konkrete planer om etablering av dedikerte bredbåndsnett for nød- og beredskapsaktørene, og så langt har ingen europeiske land satt av frekvenser som er velegnet for dette formålet, hverken i 700 MHz- eller andre bånd. Som nevnt tidligere, følger vi utviklingen nøye, og har i 2016 vært aktive både nasjonalt og internasjonalt. Blant annet har vi fortsatt vår deltakelse i TETRA and Critical Communications Association (TCCA) og arbeidsgruppen The Critical Communications Broadband Group (CCBG). Vi har også deltatt arbeidet til The European Conference of Postal and Telecommunications Administrations (CEPT) med å utrede frekvensbehov og mulige kandidat-frekvensbånd, samt deltatt i ETSI og LEWP/RCEG².

Vi har i samarbeid Cyberforsvaret og Forsvarsmateriell foretatt en behovsanalyse for neste generasjons Nødnett, samt gitt våre innspill til den forestående 700 MHz-utlysningen til JD. Vi er som nevnt tidligere, også i dialog med og gir innspill til deres forberedelser til utlysning av 700 MHz-frekvenser (planlagt i 2018).

Sammen med 14 andre europeiske land deltar vi i det ettårige BROADMAP-prosjektet, finansiert av EUs rammeprogram Horizon2020. Målet er å samle inn og validere krav og behov for fremtidige nødkommunikasjonsløsninger over mobilt bredbånd (tale og data), samt vurdere mulige organisasjonsformer og veikart. Som et ledd i prosjektet gjennomførte vi en workshop for å diskutere fremtidige løsninger for nød- og beredskapskommunikasjon. Blant deltakerne var representanter fra de tre nødetatene og deres fagdirektorater, Forsvaret, Nkom og JD. Vi anser at deltakelse i dette prosjektet er viktig for å påvirke diskusjonen om fremtidige mobile bredbåndsløsninger for nød- og beredskapsorganisasjoner, noe workshopen bidro til å sette fokus på. BROADMAP-prosjektet avsluttes 1. mai 2017.

² European Telecommunications Standards Institute (ETSI), Radio Communication Expert Group of the Law Enforcement Working Party LEWP/RCEG.

Med Nødnett får nød- og beredskapsaktørene et robust, avlytningssikret kommunikasjonsnett med god dekning og talekvalitet.
Foto: Fredrik Naumann

Avslutning av Nødnettprosjektet

Også i 2016 har store deler av DNK hatt fokus på avsluttende aktiviteter i forbindelse med utbyggingen av landsdekkende Nødnett. I løpet av året er de siste milepælene for hver utbyggingsfase signert³, samtidig er det laget en plan i samarbeid med Motorola med tiltak som skal sikre Nødnett i kontraktperioden frem til 2026. I planen er det fastsatt tiltak for økt robusthet i nettet, videreføring av muligheten for oppkobling av Nødnett mellom flere nordiske land og tilrettelegging for en fremtidssikring av Nødnett, samt mulighet for at flere kan bli brukere. Mer konkret handler dette blant annet om å øke mulighetene for en fremtidig sikker kobling mellom Nødnett og de kommersielle mobilnettene. I 2017 vil vi jobbe videre med å få de siste leveransene i utbyggingen på plass og signere den siste milepælen for utbyggingen, Delivery Contract Final Acceptance Certificate (DC FAC).

Saker fra Riksrevisjonen

Riksrevisjonen hadde ikke vesentlige merknader til årsregnskapet og disponering av bevilgninger for året 2015.

Interimsrevisjon ble gjennomført av Riksrevisjonen i september 2016 med fokus på utvalgte områder relatert til anleggsregister, abonnementsinntekter og lønn. Revisjonen resulterte i en kommentar om mulige forbedringer i rutiner for dokumentasjon av endringer. Vi har iverksatt anbefalte tiltak.

Risikovurderinger

Vi foretar systematisk risikostyring på alle nivåer av virksomheten. Risikovurderinger inngår i den ordinære måneds- og tertialrapporteringen internt i virksomheten og i styringsdialogen med JD. Vi foretar også jevnlig gjennomgang av hovedleverandørens planer og prosedyrer for risikostyring, samt leverandørens konkrete risikovurderinger og tiltaksplaner.

Fellesføringer fra Justis- og beredskapsdepartementet

Oppfølging av IKT

I perioden januar-oktober 2016 ble det gjennomført anskaffelse for ny brannmurløsning. Konkurransen var utlyst i perioden 22.juni til 15. august, og to tilbud levert. På bakgrunn av evaluering av innhold i mottatte tilbud ble konkurransen avlyst 3. oktober og det ble ikke tildelt noen kontrakt. Det ble igangsatt nye vurderinger etter beslutningen om at DNK skal inn i DSB, og det arbeides nå med en ny løsning der dette er hensyntatt.

Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

Vi gjennomfører spørreundersøkelser overfor brukere av Nødnett med fokus på deres opplevelse av Nødnett⁴. Brukerundersøkelsene synliggjør gevinstene av samfunnets Nødnettinvestering og områder med forbedringspotensial. Brukerne som deltar har minimum seks måneders erfaring med bruk av Nødnett, og tilbakemeldingene har vært overveiende positive.

Siste kvartal 2016 ble det igangsatt en brukerundersøkelse for å fange opp erfaringer fra brukerne i siste utbyggingstrinn. Undersøkelsen er gjennomført i samarbeid med DSB og POD, og ble sendt ut til 110-sentraler og brannvesen i hele landet, samt de politidistriktene som tidligere ikke har blitt spurt om bruk av Nødnett. For første gang ble også brukere utover nødnettsene inkludert i spørreundersøkelsen. Endelig rapport fra brukerundersøkelsen er forventet første halvår 2017. De foreløpige resultatene viser at brukerne er godt fornøyd med Nødnett. Helsesektoren har valgt å gjennomføre en egen undersøkelse i 2016.

³ Phase Completion Certificate (PCC) inkluderer blant annet godkjenning av at radionettet i fasen er klart, og at det ikke er noen restleveranser for prosjektet.

⁴ <http://www.dinkom.no/Utbyggingen/Erfaringer-med-Nodnett/Brukerundersokelser/>

Internrevisjon

DNK er omfattet av kravet om å vurdere bruk av internrevisjon. Den 2. juni sendte vi vår vurdering til JD til orientering, med kopi til Riksrevisjonen og Direktoratet for økonomistyring (DFØ). Vår vurdering var da, at dersom DNKs rolle og ansvarsområde skulle videreføres, så burde virksomheten etablere en internrevisjon. Ettersom DNK nå skal legges inn under DSB, er vår anbefaling at DSB gjennomfører en ny vurdering av kravet til internrevisjon i 2017.

Krav til lærling i statlige virksomheter

Bruk av lærlinger i organisasjonen er vurdert. På bakgrunn av usikkerheten som har vært knyttet til DNKs rolle og organisering i forvaltningen, har det vært vanskelig å inngå lærlingekontrakter i 2016.

Personalpolitikk og likestilling

39 av DNKs 103 ansatte er kvinner. Tre av fire avdelingsdirektører og seks av 11 seksjonssjefstillinger er kvinner. 10 prosent av våre ansatte har innvandrerbakgrunn. Halvparten av disse har opprinnelse utenfor Europa. Det er ingen ansatte med nedsatt funksjonsevne.

Vi oppfatter andelen ansatte med innvandrerbakgrunn som god. Videre er vi også tilfreds med den høye andelen kvinnelige ledere, men ønsker å få opp kvinneandelen innenfor teknisk personell. Det har likevel ikke vært sett som nødvendig å igangsette spesifikke tiltak knyttet til økning av andel kvinnelige ansatte i 2016. Vi er svært innstilt på å vurdere søkere som oppgir å ha nedsatt funksjonsevne til ledige stillinger. I 2016 har det imidlertid ikke vært noen søkere med nedsatt funksjonsevne i fullførte rekrutteringsprosesser.

Ved utgangen av 2016 var sykefraværet 4,2 prosent, hvorav 2 prosent var korttidsfravær (under 16 dager). I 2016 har vi dermed ikke oppnådd vår målsetning om et totalt sykefravær på mindre enn 3%, og vil følge med på utviklingen i 2017.

Nødnett gir økt sikkerhet for beredskaps- og innsatspersonell. Ved å trykke på nødknappen på radioterminalen, åpnes mikrofonen slik at kontrollrommet kan høre hva som blir sagt.

Foto: Helgeland Kraft

4

STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

ARBEID MED STYRING OG KONTROLL

Vår overordnede vurdering er at DNKs styring og kontroll er tilfredsstillende, og at resultatoppnåelsen i 2016 totalt sett har vært god. På grunn av usikkerhet om fremtidig organisering har vi vært restriktive med nyansettelser i løpet av 2016. Oppsigelser har medført til dels stor belastning på gjenværende ressurser og enkelte oppgaver har blitt lavere prioritert enn ønsket. Totalt sett har resultatoppnåelsen likevel vært tilfredsstillende.

Sikre at Nødnett oppleves som effektivt, sikkert og robust

En av våre viktigste oppgaver er å følge opp driften av Nødnett. Daglig drift er satt ut til Motorola Solutions Norge, som er ansvarlig for all drift og vedlikehold av Nødnett og overvåker Nødnett 24/7. En rekke kontroll- og oppfølgingsmekanismer er implementert for å sikre at oppgavene ivaretas på riktig måte. Det er etablert en struktur for rapportering, eskalering og oppfølging gjennom regelmessige møter med Motorola, og vi mottar driftsrapporter som blant annet følges opp i månedlige møter med operatøren. Vi gjennomfører regelmessige tiltak for å sikre at kontrakts- og lovkrav er oppfylles. Ukentlig analyseres data trukket ut fra Nødnett for å avdekke eventuelle sikkerhetsbrudd, feilmeldinger gjennomgås jevnlig, og større hendelser i nettet er gjenstand for utdypende tekniske analyser. Vi har utført kvalitets- og sikkerhetsrevisjoner hos underleverandør, og Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM) har gjennomført sikkerhetstester på konkrete deler av Nødnett, blant annet for å avdekke i hvilken grad utenforstående vil kunne trenge inn. Vi har også fått utarbeidet eksterne rapporter fra DNV GL (Veritas) for å få innspill til hvordan driften kan bli bedre.

Drift av brukerstyret knyttet til Nødnett ivaretas av nødetatsvise driftsorganisasjoner. Vi følger opp kundenes driftsorganisasjoner gjennom regelmessige driftssamarbeidsmøter. Konkrete saker fra driftsorganisasjonene følges opp og vi rapporterer på status på leveranser og kvalitet i nettet. Dialogen er viktig for å sørge for at vi til enhver tid er oppdatert på kundenes behov og forventninger.

Alle på Nødnett

Det å sikre at alle beredskapsaktører har mulighet til å kommunisere i Nødnett ved behov, er en av våre viktigste oppgaver. Vi har stadig fokus på hvordan man på en best mulig måte kan ta inn flere brukere i Nødnett. En kundeleveranseprosess er utviklet og tatt i bruk for å gi kundene en mer strukturert og effektiv innføring av Nødnett. Et kundeoppfølgingsystem er etablert for å sikre en mer enhetlig kundeoppfølging.

Utvidet bruk og flere tjenester

For å forstå de behovene kundene har, gjennomfører vi statusmøter med de ulike kundeorganisasjonene, samt brukerundersøkelser. Det er også påbegynt et arbeid med en produktstrategi som beskriver de tjenestene DNK tilbyr og vil tilby i fremtiden. Strategien vil ferdigstilles i 2017.

Effektivitet og omstilling

Vi har i løpet av 2016 redusert antall ansatte som følge av at utbyggingsprosjektet er i ferd med å avsluttes. Samtidig har vi vært restriktive med nyansettelser i påvente av beslutning om fremtidig organisering av direktoratet. Etter at beslutningen om at DNK skal innlemmes i DSB ble tatt, har vi jobbet med å identifisere mulige effektiviseringsgevinster av denne endringen. Dette arbeidet er organisert som et felles omorganiseringsprosjekt sammen med DSB.

Risikostyring og beredskap

I DNK foretar vi systematisk risikostyring på alle nivåer av virksomheten. Risikovurderinger inngår i den ordinære månedsrapporteringen internt i direktoratet og benyttes som underlag for vurdering av tiltak og prioriteringer. I styringsdialogen med Justis- og beredskapsdepartementet (JD) inngår risikorapportering som en del av tertialrapporteringen. Vi foretar også jevnlig gjennomgang av hovedleverandørens planer og prosedyrer for risikostyring, samt leverandørens konkrete risikovurderinger og tiltaksplaner.

Som eier og forvalter av kritisk infrastruktur har vi et stort og viktig ansvar. Vi arbeider derfor kontinuerlig for å forbedre direktoratets interne beredskapsplanverk med tilhørende øvingsplan. Beredskapsplanverket skal fungere som veileder for håndtering av hendelser og kriser. Vi vurderer egen beredskap som god med hensyn til håndtering av hendelser innenfor de aktuelle ansvars- og myndighetsområder DNK har.

Vi arbeider også aktivt for at Nødnett skal inngå i samarbeidspartneres beredskapsplaner og at bruk av samband er et øvingsmål, samt øver beredskap sammen med samarbeidspartnere i totalforsvaret.

Arbeid med helse, miljø og sikkerhet

I DNK legger stor vekt på å følge opp sitt arbeidsgiveransvar og ivareta arbeidsmiljøet. Vi har et aktivt arbeidsmiljøutvalg (AMU) der ansatte og ledelse samarbeider godt. AMU følger nøye med på utviklingen av arbeidsmiljøet, og deltar i planleggingen av verne- og miljøarbeid. De følger handlingsplanen som lages ved starten av året og avgir årlig rapport om sin virksomhet.

Hver måned gjennomfører vi HMS-møter med Motorola. Vi mottar også skriftlig rapportering på HMS månedlig, i tillegg til utvidede rapporter kvartalsvis, hvert halvår, samt årsrapport.

Redningsselskapet gjør søk under Karmsundbroen midt på natta. Nødnett har strenge krav til dekning og oppetid, og har døgkontinuerlig overvåkning.

Foto: Jan Kåre Ness / NTB Scanpix

91679635

S

EDNINGS

HANSEN PROTECTION

5

VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

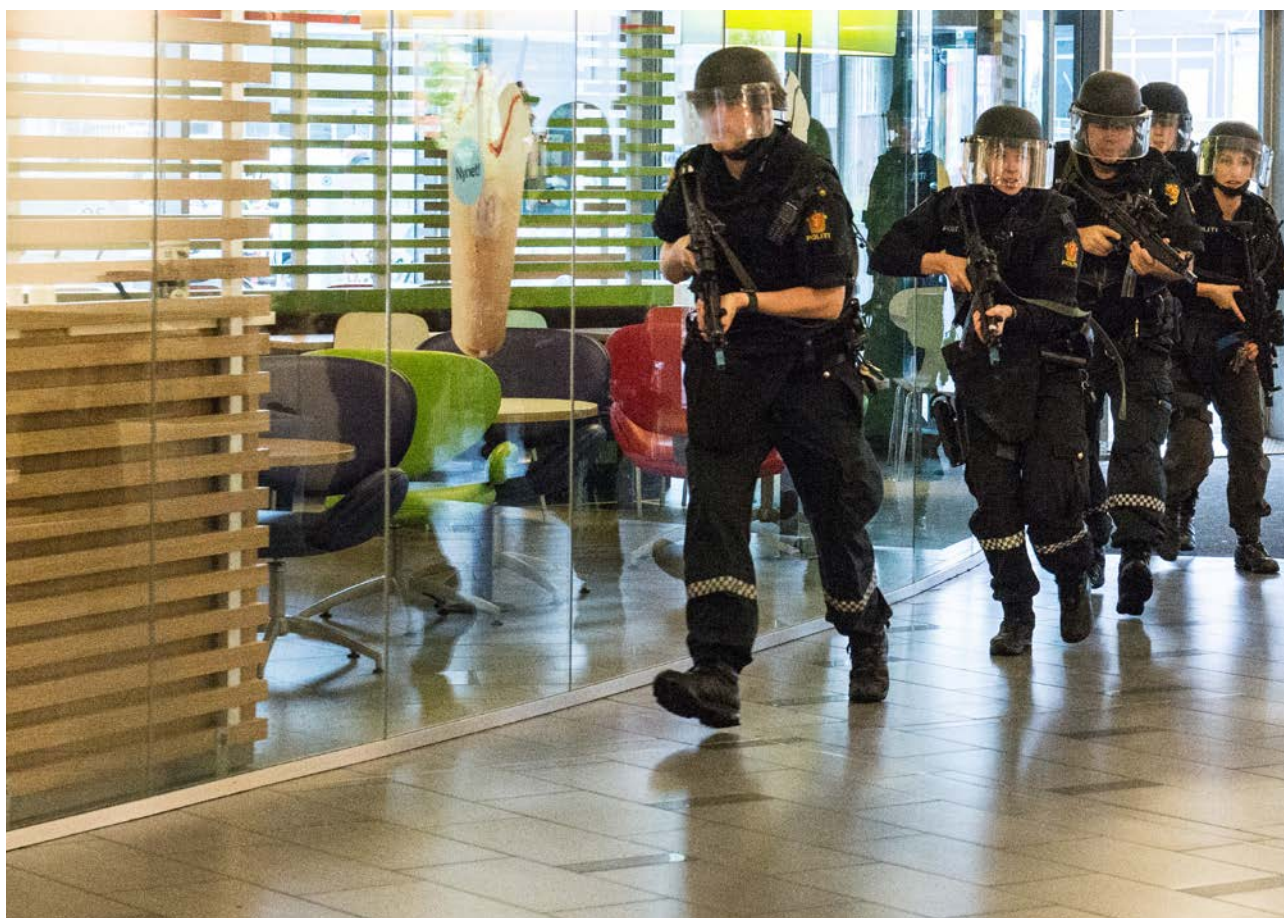
VEIEN VIDERE

Samfunnet må sikre at redningsressursene kan kommunisere i enhver situasjon. Dette er et varig behov, og kan ikke overses. Gode kommunikasjonsløsninger for nød- og beredskapsaktører er en grunnleggende forutsetning for at aktørene skal kunne løse sine samfunnsoppgaver.

Da det ble bestemt at DNK nedlegges og ansvaret overføres til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, fremgikk det av regjeringens pressemelding at tilførsel av teknisk kompetanse til DSB legger til rette for en mer strategisk tilnærming til nød- og beredskapskommunikasjon og til IKT-utvikling på samfunnssikkerhetsfeltet. Digitalisering innen en sektor kan lett reduseres til at man ønsker å ha digital saksbehandling, fra søknadsprosess til vedtak. Innen nød- og beredskapskommunikasjonsfeltet må imidlertid digitalisering bety at man klarer å understøtte arbeidet som skal gjøres med de riktige, digitale verktøyene.

▼
Nødnett gir aktørene mulighet til å kommunisere uforstyrret i lukkede talegrupper, uten at andre brukere har adgang til informasjonen.
Foto: Halvard Hatlestad

Det er nødvendig å ha flere tanker i hodet samtidig - som infrastruktureiere må vi ta vare på mobilnettet vi har bygget, og det må utvikles tjenester som understøtter nød- og beredskapskommunikasjon på riktig måte. Samtidig er det behov for å starte arbeidet med å sette kursen mot neste generasjons nød- og beredskapskommunikasjon.

Nye tjenester og teknologi

Nød- og beredskapskommunikasjon har særlig strenge krav til oppetid og flatedekning, og trenger tilgang til spesiell funksjonalitet, spesielt gruppekommunikasjon. For tale har vi en god løsning for dette gjennom et landsdekkende Nødnett. For mobil høyhastighetsdata finnes det imidlertid i dag gode løsninger kun for ikke-kritisk bruk, gjennom de vanlige mobilnettene. Disse nettene gir ikke bedre sikkerhet eller prioritet til nød- og beredskapssetater enn til andre brukere. Dersom nødnetten skal bruke høyhastighetsdata under et pågående oppdrag, må de være trygge på at dataene kommer igjennom, også når de vanlige mobilnettene er tungt belastet. Bruk av utstyr som kan benytte flere mobilnett i parallell kan hjelpe, men er ikke tilstrekkelig i alle situasjoner, som for eksempel når en storm slår ut felles infrastruktur.

Klar, tydelig og sikret tale vil også i fremtiden være den funksjonaliteten som er viktigst og mest sentral for nød- og beredskapsaktørene i kritiske situasjoner, men tilgang til mobile bredbåndstjenester blir stadig viktigere. Det vil komme en rekke nye apparater og applikasjoner for overføring av data til/fra brukere i felt, og kommende generasjoner av brukere vil ventelig være langt mer tilbøyelig til å utnytte de nye kommunikasjonsmulighetene. Dersom utviklingen av Nødnett står stille, vil ikke nettet kunne holde tritt med disse behovene, og brukerne vil måtte anskaffe sine egne løsninger utenfor Nødnett-sfæren. Dette vil kunne medføre etablering av fragmenterte og suboptimale løsninger, der ikke alle brukergrupper makter å ta del i utviklingen. I tillegg vil man kunne ende opp med løsninger som ikke kommuniserer på tvers, slik at mulighetene for samhandling uteblir.

Vi mener det er viktig at utvikling av nye tjenester og utnyttelse av nye teknologier koordineres på tvers av de ulike brukergruppene innen nød- og beredskapssektoren, og at utviklingen styres slik at man kan få maksimalt utbytte av investeringen som nå er gjort i Nødnett. Dette er et langsiktig arbeid. I dag er det DNK som ivaretar dette ansvaret bl.a. gjennom aktiviteter knyttet til tildeling av frekvenser, utvikling av datatjenester i samspill med kommersielle mobilnett, WAVE⁵ og plattformer for sikker bruk av smarttelefoner og nettbrett i kommersielle mobilnett. Vi mener det er naturlig at ansvaret fortsatt ivaretas av dette fagmiljøet, også etter at DNK innlemmes i DSB.

I fremtiden ser vi kanskje et Nødnett realisert via de vanlige mobilnettene, med funksjonalitet som likner på den vi finner i Nødnett i dag; det vil si lynrask oppkobling, gruppesamtaler, etc. I Storbritannia er en slik løsning valgt, og det nye systemet skal etter planen være på plass innen utløpet av 2019. Britene har gjennom dette arbeidet erfart at tunge statlige investeringer er nødvendig for å styrke dekning og robusthet, selv om tjenesten baseres på et kommersielt mobilnett. For å være i stand til å kunne tilby tidsmessige kommunikasjonsverktøy for nød- og beredskapsaktørene i Norge, må fagmiljøet følge utviklingen på dette feltet, samt sette inn de riktige tiltakene til rett tid.

Frekvensene som i dag er tildelt Nødnett (i området 380-400 MHz) er ikke tilstrekkelig for å kunne tilby høyhastighets datakommunikasjon til nød- og beredskapsbrukere til samfunnskritisk bruk. Snart skal 700 MHz-båndet omdisponeres fra TV-kringskasting til mobiltjenester i alle europeiske land. I Norge vil frekvensomleggingen skje senest i 2021. Dette frekvensbåndet har spesielt gode egenskaper når det gjelder flatedekning, og vil derfor kunne være velegnet om man skal etablere et eget nett for mobilt bredbånd til nød- og beredskapsbruk. Dersom frekvensbåndet i sin helhet skal tildeles kommersielle mobiloperatører, er det avgjørende at staten sikrer at de kommersielle nettene kan tilfredsstillende kravene til sikkerhet og robusthet som alltid vil være en nødvendig forutsetning for nød- og beredskapskommunikasjon.

Nødnetts viktigste funksjonalitet i dag er sikret, robust og lynrask oppkobling av tale i forhåndsdefinerte grupper.

⁵ Wave er en løsning som gjør det mulig å delta i gruppekommunikasjon i Nødnett via f.eks. vanlige smarttelefoner i mobilnettene.

Strukturelle endringer i nødetatene

Både politi- og brannsektoren er i ferd med å gjennomføre store strukturelle endringer. Reformene vil ha konsekvenser for Nødnett og fagmiljøet for nød- og beredskapskommunikasjon, utover å gi bistand i planleggingen av samlokalisering av nødmeldesentraler. Nye politidistrikter fører til at talegruppestrukturen må endres. Etter hvert som distriktene slås sammen vil politiet omprogrammere radioterminalene sine og gå over til nye talegrupper. Tilsvarende arbeid må gjøres i forbindelse med forbedrings- og omstrukturingsarbeid innen brann- og redningsvesenet.

For nødetatene gjøres denne jobben av fagdirektoratene i samarbeid med Helses driftsorganisasjon (HDO), Brukertjenestesenter/BDO og Politiets IKT-tjenester (PIT Samband). For Brukertjenestesenter/BDO innebærer dette omprogrammering av alle brann sine radioterminaler. For å sikre best mulig samvirke over Nødnett vil det være nødvendig at også alle andre brukere tilpasses den nye talegruppestrukturen. Denne jobben må vi gjøre i tett dialog og samarbeid med brukerorganisasjonene. Det er en omfattende jobb som vil være tidkrevende, involvere ulike ressurser i DNK og medføre kostnader. Vi har opprettet dialog med nødetatene om Nærpolitireformen, og har sendt brev til JD om hvilke konsekvenser Nærpolitireformen vil få for DNK.

Alternative finansieringsmodeller

Som nevnt i kapittel 3, har vi synliggjort mulige tiltak for styrking av robustheten i Nødnett og tilhørende infrastruktur. Dersom det skulle tildeles investeringsmidler til slike tiltak, er det en utfordring at nær alle investeringer i Nødnett vil medføre økte driftskostnader. Drift av Nødnett skal i dag dekkes av brukerne. Vi ser behov for en ny finansieringsmodell som gir mulighet for å gjennomføre investeringer i nettet uten at dette gir uakseptabel stor økning i kostnadene for eksisterende kunder.

Vi jobber med å få flere brukere på Nødnett og vil med dette få økte inntekter. Innføring av nye kunder kan i enkelte tilfeller kreve investeringer som på sikt vil dekkes av kunden. Dagens finansieringsmodell gir imidlertid liten grad rom for at inntektene kommer i andre perioder enn utgiftene ved innføring av nye brukere. I tildelingsbrev for 2017 har vi fått i oppdrag å bidra med innspill til alternative finansieringsmodeller for Nødnett.

➤ Når en basestasjon skal plasseres skal det blant annet tas hensyn til dekning, veier, naturmangfold, kulturminner og bebyggelse.

Foto: DNK

➤ Kjernebrukere av Nødnett er de tre nødetatene brann, politi og helse. Disse etatene bruker radiosambandet som en viktig innsatsfaktor i sitt daglige arbeid.

Foto: Vegard Wivestad Grøtt / NTB Scanpix

6

ÅRSREGNSKAP

Ledelseskommentarer til årsregnskapet 2016

Virksomhetens formål og regnskapsprinsipper

DNK har ansvaret for utbygging, drift og forvaltning av Nødnett. DNK fører periodisert virksomhetsregnskap i tillegg til kontantregnskap, slik det framgår av prinsippnotene til årsregnskapet.

Kontrakter om leveranser til utbygging og drift av Nødnett ble inngått i desember 2006 med varighet til 2026. Det periodiserte regnskapet gir nyttig styringsinformasjon utover kontantregnskapet blant annet ved å gi oversikt over forskuddsbetalinger og verdien av eiendelene som DNK skal forvalte.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra Justis- og beredskapsdepartementet. Det periodiserte regnskapet er utarbeidet i henhold til reglene i de statlige regnskapsstandardene (SRS). Rapporten er satt opp i henhold til mal fra DFØ med virksomhetsspesifikke tilpasninger av noter til resultat og balanse. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte kostnader, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

DNK har i 2016 en samlet disponert tildeling på utgiftssiden på 1 152 mill. kr og 453,7 mill. kr på inntektssiden. DNK har netto mindretgift på kap. 456 post 01 på 11,104 mill. kr og en netto mindretgift under kap. 456 post 45 på 114 mill. kr jf. note B.

Av mindretgiften på kap. 456 post 01 på 11,104 mill. kr kan 7,5 mill. kr forklares med endret periodisering av styringsrammen fra 2016 til 2017. Resterende mindreforbruk skyldes at de totale driftsutgiftene i Nødnett ble noe lavere enn forventet, herunder lavere driftsutgifter knyttet til tilleggsbestillinger, reduserte utbetalinger pga. feil i nettet og lavere utgifter til supporttjenester for kommunikasjonssentraler.

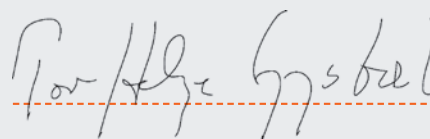
Netto mindretgift på kap. 456 post 45 på 114 mill. kr forklares med at enkelte aktiviteter har hatt et betydelig underforbruk, mens andre aktiviteter isolert sett har hatt et merforbruk. Mindreutgifter på 117,6 mill. kr gjelder endret periodisering av betalingsmilepæler knyttet til restaktiviteter i forbindelse med slutføring av landsdekkende utbygging av Nødnett (styringsrammen) fra 2016 til 2017. Videre kan mindreutgifter på 6,2 mill. kr forklares med at de siste utbetalingene til brukerutstyr og funksjonalitet til Hovedredningsentralene og frivillige organisasjoner faktureres i 2017. Samtidig har utbetalinger til leverandør for tilleggskjøp foretatt av kunder i Nødnett over DNKs avtaler medført en merutgift på om lag 9,8 mill. kr. Tilleggskjøpene ble betalt av DNK i slutten av 2016, mens innbetaling fra kundene vil skje i 2017.

Justis- og beredskapsdepartementet besluttet at eierskap til utstyr og løsninger tilknyttet Nødnett skulle overføres fra DNK til eiermiljøer i hhv. helse- og justissektoren innen utgangen av 2016. Utstyr tilhørende politi, helse og HRS til en samlet verdi av 410 mill. kr ble ført ut fra DNKs balanse, jf. note 4 og 5.

De siste milepælene for hver av de 5 utbyggingsfasene ble signert i siste kvartal 2016, og sluttforhandlinger ble gjennomført. Resultatet av dette var en plan som vil medføre fullføring av restleveranser knyttet til Nødnett i 2017. Restleveransenes verdi forklarer registreringer av forskuddsbetalinger til leverandør sammen med avtalte tilleggskjøp på vegne av direktoratets kunder.

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for DNK. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d.

Oslo, februar 2017
Tor Helge Lyngstøl
direktør

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 - de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- Regnskapet følger kalenderåret
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapsprinsipper

Virksomhetsregnskapet avlagt i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandarder.

Prinsippendring og endring av sammenligningstall

De statlige regnskapsstandardene ble oppdatert i august 2015 med virkning fra 1. januar 2016.

I henhold til SRS 3 Prinsippendring, estimatendring og korrigerende av feil skal fjorårstallene omarbeides for å være sammenlignbare. Dersom det ikke er mulig å foreta omarbeidelse av sammenligningstall uten for store kostnader, og det heller ikke er vesentlig for forståelsen av virksomhetens økonomiske stilling, kan omarbeidelsen utelates.

Motsatt sammenstilling

Inntekt fra bevilgning inntektsføres i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling også ved årets slutt. Dette følger av endringer i SRS 10 Inntekt fra bevilgninger. Tidligere ble hele bevilgningen inntektsført ved årets slutt, uavhengig av om den var benyttet eller ikke.

Fjorårets resultat og avregning med statskassen er ikke korrigert som følge av denne prinsippendringen.

Statens kapital

Statens kapital er opprettet som et nytt avsnitt på gjeldssiden i balansen. Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler og avregninger er omklassifisert fra gjeld til statens kapital.

For denne prinsippendringen er sammenligningstallene omarbeidet ved at regnskapslinjene for tidligere ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler og avregninger, er flyttet til det nye avsnittet statens kapital.

Transaksjonsbaserte inntekter

Inntekt resultatføres når den er opptjent. Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i den perioden da aktivitetene som inntektene er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostna-

dene påløper (motsatt sammenstilling). Prinsippet om motsatt sammenstilling er også benyttet ved årets slutt i henhold til SRS 10 Inntekt fra bevilgninger.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultat effekt.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er følgelig ikke gjort beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen som tilsvarer NRS 6. Årets pensjonskostnad tilsvarer derfor årlig premiebeløp til Statens pensjonskasse (SPK). For virksomheter som ikke betaler premie til SPK, legges det til grunn en sjablongmessig sats for beregning av pensjonspremie. Denne baserer seg på beste estimat for virksomheten.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 30.000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved en eventuell bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Beholdninger av varer og driftsmateriell er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital består av virksomhetskapskapital, avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler i henhold til SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse. Avsnittet viser statens samlede finansiering av virksomheten.

Avregninger

For bruttobudsjetterte virksomheter er nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, finansiert av avregnet med statskassen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i avregnet med statskassen.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Balanseført verdi av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler har motpost i regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Det er ikke utarbeidet kontantstrømoppstilling. Tilnærmet lik informasjon er presentert i artskontorapporteringen som en del av årsregnskapet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likvider gjennom året. Virksomhetene har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2016

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindretgift
0456	Direktoratet for nødkommunikasjon	01	Driftsutgifter	A, B	550 221 000	535 644 153	14 576 847
0456	Direktoratet for nødkommunikasjon	45	Større utstyrs-anskaffelser og vedlikehold	A, B	598 097 000	486 083 430	112 013 570
0455	Redningstjenesten	45	Større utstyrs-anskaffelser og vedlikehold	A	4 039 000	4 039 000	0
					0	0	
<i>Sum utgiftsført</i>					1 152 357 000	1 025 766 583	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt (-) og mindreinntekt
3456	Direktoratet for nødkommunikasjon	01	Brukerbetaling		304 701 000	299 590 855	5 110 145
3456	Direktoratet for nødkommunikasjon	02	Variable refusjoner	B	93 062 000	99 953 902	-6 891 902
3456	Direktoratet for nødkommunikasjon	03	Faste refusjoner		55 936 000	55 679 753	256 247
5309	Tilfeldige inntekter (gruppeliv)	29	Ymse		0	138 108	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift		0	11 805 033	
<i>Sum inntektsført</i>					453 699 000	467 167 652	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						558 598 931	

Kapitalkontoer

60090401	Norges Bank KK /innbetalinger					755 728 712	
60090402	Norges Bank KK/utbetalinger					-1 266 920 891	
704489	Endring i mellomværende med statskassen					-47 406 752	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

				31.12.2016	31.12.2015	Endring
704489	Mellomværende med statskassen			55 927 194	103 333 946	-47 406 752

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaringt

Nota A Forklaring av samlet tildeling

Kapittel og Post	Fordeling	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0456 01	Drift DNK	0	96 039 000	96 039 000
0456 01	Drift BTS/BDO	0	21 758 000	21 758 000
0456 01	Drift styringsramme landsdekkende utbygging	0	50 080 000	50 080 000
0456 01	Drift Nødnett	0	382 344 000	382 344 000
0456 01	Totalt 0456 01	0	550 221 000	550 221 000
0456 45	Investering ordinære budsjetter (HRS og frivillige)	9 484 000	-2 300 000	7 184 000
0456 45	Investering styringsramme landsdekkende utbygging	89 666 000	447 837 000	537 503 000
0456 45	Investering tilleggskjøp	0	53 410 000	53 410 000
0456 45	Totalt 0456 45	99 150 000	498 947 000	598 097 000
0455 45	Nødnettutstyr til Hovedredningssentralen (HRS)	0	4 039 000	4 039 000
0455 45	Totalt 0455 45	0	4 039 000	4 039 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Fordeling	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter/ mindreinntekter(-) iht. mer inntektsfullmakt	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0456 01	Drift DNK	**	-4 116 299	0	-4 116 299	4 116 299	0		0
0456 01	Drift BTS/ BDO	**	-1 861 451	0	-1 861 451	1 861 451	0		0
0456 01	Drift styringsramme landsdekkende utbygging	**	15 877 901	8 400 000	7 477 901	0	7 477 901		7 477 901
0456 01	Drift Nødnett	**	4 676 695	0	4 676 695	-1 050 979	3 625 717		3 625 717
0456 01			14 576 847	8 400 000	6 176 847	4 926 771	11 103 618	27 511 050	11 103 618
0456 45	Investering ordinære budsjetter (HRS og frivillige)	"kan overføres", ***	6 176 398	0	6 176 398	0	6 176 398		6 176 398
0456 45	Investering styringsramme landsdekkende utbygging	"kan overføres", ***	117 636 757	0	117 636 757	0	117 636 757		117 636 757
0456 45	Investering tilleggs kjøp	"kan overføres", ***	-11 799 584	0	-11 799 584	1 965 131	-9 834 453		-9 834 453
0456 45			112 013 571	0	112 013 571	1 965 131	113 978 702	1 936 211 000	113 978 702

* Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Stikkordet «kan overføres»:

DNKs bevilgning på kap. 0456, post 45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Beløpet stammer fra tildelinger gitt innenfor de to siste budsjettår. A

vgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre):

DNK har i brev av 15.03.2016 med DNKs ref. 12/98-52-KRRA avgitt belastningsfullmakt til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) pålydende 8,4 mill. kr på kap. 0456, post 01. Belastningsfullmakten er benyttet fullt ut.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

** Stortinget har Iht Prop 1 S (2015-2016) og Prop 1 S Tillegg 1 (2015-2016) jf innstilling Innst. 13 S (2015-2016) samtykket i at kostnader på kap. 0456, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3456, post 02.

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

*** Stortinget har Iht Prop 1 S (2015-2016) og Prop 1 S Tillegg 1 (2015-2016) jf innstilling Innst. 13 S (2015-2016) samtykket i at kostnader på kap. 0456, post 45 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3456, post 02.

Mulig overførbart beløp:

Under sum grunnlag for overføring på kap. 0456, post 01 viser tabellen en mindreutgift på 11,104 mill. kr. På kap. 0456, post 45 er grunnlaget for overføring ca 114 mill. kr. DNK vil søke om å få overført hele eller deler av beløpene til 2017.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2016

	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	3 042 950	1 653 657
Salgs- og leieinntekter	444 166 946	266 289 255
Andre inntekter	8 014 614	59 220 136
Sum inntekter fra drift	455 224 511	327 163 047

Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	96 103 907	91 355 983
Andre utbetalinger til drift	449 220 001	463 878 055
Sum utbetalinger til drift	545 323 907	555 234 038

Netto rapporterte driftsutgifter	90 099 397	228 070 991
---	-------------------	--------------------

Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	33 574
Sum investerings- og finansinntekter	0	33 574

Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	480 211 286	1 293 803 769
Utbetaling av finansutgifter	231 389	335 110
Sum investerings- og finansutgifter	480 442 675	1 294 138 879

Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	480 442 675	1 294 105 305
--	--------------------	----------------------

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0
Tilskudsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	138 108	137 464
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	11 805 033	11 285 439
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-11 943 141	-11 422 903
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	558 598 930	1 510 753 393

Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	2016	2015
Fordringer	93 184 859	107 463 641
Utgående merverdiavgift	0	0
Inngående merverdiavgift	0	0
Skyldig skattetrekk	-4 227 351	-4 137 999
Skyldige offentlige avgifter	-32 998 372	0
Lønn	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-31 941	8 304
Sum mellomværende med statskassen jf. note 7b	55 927 194	103 333 946

Resultatregnskap

	Note	31.12.2016	31.12.2015
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	1 146 450 963	545 096 476
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	1 744 169	3 845 777
Inntekt fra gebyrer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	355 954 756	213 449 182
Andre driftsinntekter	1	2 481 228	45 980 191
Sum driftsinntekter		1 506 631 116	808 371 626
Driftskostnader			
Varekostnader	5	39 497 855	1 017 671
Lønnskostnader	2	110 573 626	107 743 856
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	479 017 584	275 493 413
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	0	0
Andre driftskostnader	5	946 178 703	457 591 167
Sum driftskostnader		1 575 267 769	841 846 107
Driftsresultat		-68 636 653	-33 474 481
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	7 453 673	7 650 077
Finanskostnader	6	231 389	1 398 131
Sum finansinntekter og finanskostnader		7 222 285	6 251 946
Resultat av periodens aktiviteter	7A	-61 414 369	-27 222 535
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7A	61 414 369	27 222 535
Sum avregninger og disponeringer		61 414 369	27 222 535
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen		0	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd til andre		0	0
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Balanse

	Note	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Forskning og utvikling		0	0
Programvare og lignende rettigheter	3	84 289 695	112 384 839
Immaterielle eiendeler under utførelse		0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		84 289 695	112 384 839
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	492 637	501 471
Nettverkseiendeler	4	1 936 900 211	2 034 721 722
Kontrollromsutstyr	4	22 609 900	129 028 440
Radioterminaler	4	39 923 395	138 844 817
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	9 046 495	8 067 813
Anlegg under utførelse		0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		2 008 972 638	2 311 164 263
III Finansielle anleggsmidler			
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer	8	160 938 286	160 510 148
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		160 938 286	160 510 148
Sum anleggsmidler		2 254 200 619	2 584 059 250
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	15 517 341	15 882 958
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		15 517 341	15 882 958
II Fordringer			
Kundefordringer	13	8 021 599	11 682 041
Opptjente, ikke fakurerte inntekter	14	40 782 183	38 495 884
Andre fordringer	15	313 312 082	651 546 931
<i>Sum fordringer</i>		362 115 864	701 724 856
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd		0	0
Kontanter og lignende		0	0
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		0	0
Sum omløpsmidler		377 633 206	717 607 813
Sum eiendeler		2 631 833 825	3 301 667 063

Balanse

	Note	31.12.2016	31.12.2015
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaptal			
Sum virksomhetskaptal		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	232 951 467	461 538 597
Sum avregninger		232 951 467	461 538 597
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3,4,11,12	2 108 697 916	2 436 602 882
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		2 108 697 916	2 436 602 882
Sum statens kapital		2 341 649 383	2 898 141 479
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelses			
Avsetninger langsiktige forpliktelses	9	98 375 693	98 375 693
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelses		98 375 693	98 375 693
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	10	6 197 610	7 644 946
Sum annen langsiktig gjeld		6 197 610	7 644 946
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		14 315 572	9 243 014
Skyldig skattetrekk		4 227 351	4 137 999
Skyldige offentlige avgifter		33 894 336	1 856 371
Avsatte feriepenge		8 791 690	9 107 928
Mottatt forskuddsbetaling	14	3 548 939	1 274 830
Annen kortsiktig gjeld	16	120 833 251	271 884 804
Sum kortsiktig gjeld		185 611 139	297 504 945
Sum gjeld		290 184 442	403 525 584
Sum statens kapital og gjeld		2 631 833 825	3 301 667 063

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2016	31.12.2015
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgning fra overordnet departement*		
Driftsbevilgning, post 01	172 582 621	226 497 116
Investeringsbevilgning, post 45	518 115 000	1 371 495 884
Tidligere års investeringsbevilgning, post 45	301 576 430	585 738 585
Inntekt fra bevilgning fra andre departement, belastningsfullmakt *	0	0
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-391 004 359	-1 623 449 339
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (post 30-49)	-301 576 429	-312 470 311
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger), jf note 3, 4 og 11	476 363 268	272 839 096
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (bokført verdi avhendede anleggsmidler), jf note 3 og 4	343 146 429	53 502
+ inntekt til dekning av pensjonskostnader **	14 956 446	15 071 748
Andre inntekter fra bevilgning, jf. kostnadsføring note 8	12 291 558	9 320 195
Sum inntekt fra bevilgning	1 146 450 963	545 096 476

* Vesentlige tildelinger kan spesifiseres per post på egne linjer.

** Benyttes av virksomheter som får arbeidsgivers andel av pensjon dekket via samlet bevilgning til SPK.

Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra EU	1 744 169	3 845 777
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	1 744 169	3 845 777

Inntekt fra gebyrer		
Sum inntekt fra gebyrer	0	0

Salgs- og leieinntekter		
Abonnementsinntekter	298 408 631	182 013 940
Andre salgs- og leieinntekter	57 546 125	31 435 242
Sum salgs- og leieinntekter	355 954 756	213 449 182

Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang av anleggsmidler	0	48 510
Refusjon anleggbidrag, jf. note 5	2 481 228	45 931 681
Sum andre driftsinntekter	2 481 228	45 980 191
Sum driftsinntekter	1 506 631 116	808 371 626

Grunnlag for inntektsføring av utgiftsbevilgning

KONTANTPRINSIPPET					PERIODISERINGS- PRINSIPPET
Kapittel og post	Utgiftsbevilgning (samlet tildeling)	Inntekts- bevilgning	Rapportert inntekt	Maksimalt beregnet grunnlag for inntektsføring	Inntektsført bevilgning
0456.01*** 3456.01/3456.02/3456.03	541 821 000	369 678 000	369 238 379	172 582 621	
0456.45/3456.02	598 097 000	84 021 000	85 986 131	514 076 000	
0455.45	4 039 000			4 039 000	
				690 697 621	690 697 621

*** Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er gitt fullmakt til å belaste DNKs kap. 456, post 01 med inntil 8,4 mill. kr. Dette er trukket ut av samlet tildeling.

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	76 146 916	72 861 635
Feriepenger	7 851 858	9 058 208
Arbeidsgiveravgift	13 539 939	13 304 213
Pensjonskostnader *	13 108 190	13 209 245
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-1 572 634	-1 624 775
Andre ytelser	1 499 357	935 332
Sum lønnskostnader	110 573 626	107 743 857
Antall årsverk	101	102

* *Virksomheter som ikke betaler pensjonspremie selv:* Virksomheten betaler ikke selv pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK), og kostnad til premie er heller ikke dekket av virksomhetens bevilgning. Premien finansieres ved en samlet bevilgning fra staten til SPK. Det er i regnskapet lagt til grunn en estimert sats for beregning av pensjonskostnad. Premiesatsen for 2016 er av SPK estimert til 15,1 prosent. Benyttet premiesats for 2015 var 15,55 prosent.

Pensjonene er kostnadsført basert på denne satsen multiplisert med påløpt pensjonsgrunnlag i virksomheten. Vi viser for øvrig til note 1 om resultatføring av inntekter til dekning av pensjonskostnader (resultatnøytral løsning).

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Evigvarende siteleie	Software	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2016	3 147 946	218 866 882	222 014 828
Tilgang i året	41 308	157 484 550	157 525 858
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	-233 014 269	-233 014 269
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
Anskaffelseskost	3 189 254	143 337 163	146 526 417
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2016	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2016	0	109 629 989	109 629 989
Ordinære avskrivninger i året	0	58 949 383	58 949 383
Akkumulerte avskrivninger avgang i året	0	-106 342 651	-106 342 651
Balanseført verdi 31.12.2016	3 189 254	81 100 442	84 289 696

Avskrivningssatser (levetider)

Evigvarende

3-5 år lineært

DNK har inngått bruksrettsavtaler med ulike grunneiere for å kunne sett opp nettverksutstyr på områder som gir Nødnett nødvendig dekning. Avtalene gir DNK bruksrett til en "site" så lenge utplassert utstyr er i drift. Avtalen kan ikke sies opp av grunneier og den gjøres opp i form av et engangsbetalt ved leiestart. Eiendelen klassifiseres som en immateriell eiendel fordi etter DNKs vurdering representerer avtalene en identifiserbar rettighet som kontrolleres av virksomheten. Det er vurdert overveiende sannsynlig at bruksrettene vil bli benyttet i lang tid utover den inngåtte drifts- og vedlikeholdsavtalen med leverandør av Nødnett som varer frem til 2026. Engangserstatningene er derfor regnskapsført som rettigheter som ikke avskrives.

Note 4 Varige driftsmidler

	Nettverkseideler							Sum
	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Site infrastruktur	Fjerningsforpliktelser ¹	Telekomutstyr	Kontrollromsutstyr	Radio-terminaler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l. ²	
Anskaffelseskost 01.01.2016	530 000	751 415 257	98 375 693	1 535 858 345	232 397 565	266 269 569	16 756 398	2 901 602 827
Tilgang i året	0	72 241 428	0	129 547 480	125 003 073	4 225 954	3 333 452	334 351 388
Avgang anskaffelseskost i året(-)	0	0	0	0	-305 778 429	-148 757 203	0	-454 535 632
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost	530 000	823 656 685	98 375 693	1 665 405 825	51 622 209	121 738 320	20 089 850	2 781 418 583
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2016	0	0	0	0	227 373	103 176	46 877	377 426
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2016	28 529	45 077 123	7 348 866	298 501 585	103 141 753	127 321 576	8 641 707	590 061 139
Ordinære avskrivninger i året	8 834	59 617 916	8 375 747	231 616 755	62 768 908	55 325 270	2 354 771	420 068 201
Akkumulerte avskrivninger avgang i året	0	0	0	0	-137 125 725	-100 935 097	0	-238 060 821
Balanseført verdi 31.12.2016	492 637	718 961 646	82 651 080	1 135 287 485	22 609 900	39 923 395	9 046 495	2 008 972 638

¹ Se note 9

² Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l er varige driftsmidler internt bruk i direktoratet

Avskrivningssatser (levetider)	60 år lineært	7 - 15 år lineært	15 år lineært	3-7 år lineært	3-4 år lineært	3-5 år lineært	3-15 år lineært
Avhendelse av varige driftsmidler i 2016:							
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	-168 652 704	-47 822 106	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	-168 652 704	-47 822 106	0

Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler

Bokført verdi varige driftsmidler (Note 4)	2 008 972 638
Bokført verdi immaterielle eiendeler (Note 3)	84 289 696
Bokført verdi reservedeler Nødnnett (Note 12)	15 517 341
- Bokført verdi transmisjonsutstyr CMA (Note 11)	-81 758
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	2 108 697 916

Avskrivninger

Ordinære avskrivninger varige driftsmidler (Note 4)	420 068 201
Ordinære avskrivninger immaterielle eiendeler (Note 3)	58 949 383
Sum ordinære avskrivninger	479 017 584

Note 5 Andre driftskostnader

Driftskostnader DNK

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	10 792 562	10 424 534
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	51 015	144 856
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	1 177 659	1 054 542
Leie maskiner, inventar og lignende	4 245 115	3 944 998
Mindre utstyrsanskaffelser	919 125	739 778
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	367 826	262 412
Kjøp av fremmede tjenester	50 211 165	57 131 807
Reiser og diett	4 396 255	6 828 769
Tap og lignende	0	2 590 889
Øvrige driftskostnader	10 079 777	10 745 292
Sum driftskostnader DNK	82 240 499	93 867 878

Driftskostnader Nødnett

	31.12.2016	31.12.2015
Drift og vedlikehold av Nødnett	422 409 044	307 681 814
Mindre utstyrsanskaffelse	2 247 855	5 374 933
Tap og lignende ¹	436 468 759	0
Opplæringskostnader	331 319	4 734 861
Anleggsbidrag ²	2 481 228	45 931 681
Sum driftskostnader Nødnett	863 938 205	363 723 289

Sum andre driftskostnader

946 178 704

457 591 167

¹ Inkluderer bl.a. tap ved overføring av eierskap (avhendet til kr 0) av immaterielle eiendeler og varige drifts-midler til hhv. politi og helse, jf. note 3 og 4

² Viderefaktureres til leverandøren, jf. note 1

Varekostnader ¹

39 497 855

1 017 671

¹ Kr 37 938 548 gjelder anskaffelser til politi og helse som skal viderefaktureres, jf. beslutning om endring av eierskap for kontrollromsutstyr og radioterminaler til politi og helse.

Oversikt over årlige leiebeløp i henhold til leieavtaler *

	Varighet mellom ett og fem år	Varighet over fem år	Sum
Husleieavtaler	616 000	8 130 000	8 746 000
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler	0	0	0
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler	550 000	0	550 000
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler	0	154 400 000	154 400 000
Øvrige leieavtaler	62 200	0	62 200
Sum leieavtaler	1 228 200	162 530 000	163 758 200

* Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2016	31.12.2015
Finansinntekter		
Renteinntekter	0	33 574
Valutagevinst (agio)	7 453 673	7 616 503
Annen finansinntekt	0	0
Sum finansinntekter	7 453 673	7 650 077
Finanskostnader		
Rentekostnad	231 389	335 110
Nedskrivning av aksjer	0	0
Valutatap (disagio)	0	1 063 022
Annen finanskostnad	0	0
Sum finanskostnader	231 389	1 398 131

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

(bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Avregnet med statskassen

	31.12.2016	31.12.2015	Endring	
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse				
Immaterielle eiendeler	84 289 695	112 384 839	-28 095 144	
Varige driftsmidler	2 008 972 639	2 311 164 263	-302 191 624	
Beholdninger av varer og driftsmateriell	15 517 341	15 789 856	-272 515	
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-2 108 697 916	-2 436 602 882	327 904 966	
Sum jf. note 11	81 759	2 736 076	-2 654 317	
Finansielle anleggsmidler				
Obligasjoner	0	0	0	
Andre fordringer	160 938 286	160 510 148	428 138	
Sum	160 938 286	160 510 148	428 138	
Omløpsmidler				
Kundefordringer	8 021 599	11 682 041	-3 660 442	
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	40 782 183	38 495 884	2 286 299	
Andre fordringer	313 312 082	651 640 032	-338 327 950	
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0	
Sum	362 115 864	701 817 957	-339 702 093	
Langsiktige forpliktelser og gjeld				
Avsetninger langsiktige forpliktelser	-98 375 693	-98 375 693	-0	
Øvrig langsiktig gjeld	-6 197 610	-7 644 946	1 447 336	
Sum	-104 573 303	-106 020 639	1 447 336	

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld	-14 315 572	-9 243 014	-5 072 558
Skyldig skattetrekk	-4 227 351	-4 137 999	-89 352
Skyldige offentlige avgifter	-33 894 336	-1 856 371	-32 037 965
Avsatte feriepenger	-8 791 690	-9 107 928	316 237
Mottatt forskuddsbetaling	-3 548 939	-1 274 830	-2 274 109
Annen kortsiktig gjeld	-120 833 251	-271 884 804	151 051 553
Sum	-185 611 139	-297 504 945	111 893 806
Avregnet med statskassen*	232 951 467	461 538 597	-228 587 130

Finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler fremgår som hovedregel av regnskapslinjen *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*. Finansieringen av nettosummen av omløpsmidler og kortsiktig gjeld fremgår som hovedregel av regnskapslinjen *Avregnet med statskassen*.

Avstemming av endring i avregnet med statskassen (kongruensavvik)

Konsernkonto utbetaling	-1 266 920 891
Konsernkonto innbetaling	755 728 712
Netto trekk konsernkonto	-511 192 179
- Innbetaling innkreivingsvirksomhet og andre overføringer	0
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	0
+ Inntektsført fra bevilgning (kontogruppe 19)	690 697 621
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-11 943 141
- Tilbakeførte utsatte inntekter ved avgang anleggsmidler, der avsetningen ikke er resultatført (underkonto 1996)	0
Korrigerings av avsetning for feriepenger (ansatte som går over i annen statlig stilling)	38 597
Endring amortiserte kostnader, jf. note 8	-428 138
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	167 172 760
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen	61 414 369
Sum endring i avregnet med statskassen *	228 587 130

* Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med sum i endringskolonnen ovenfor.

Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016	31.12.2016	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	84 289 695	0	84 289 695
Varige driftsmidler	2 008 972 639		2 008 972 639
Beholdninger av varer og driftsmateriell	15 517 341		15 517 341
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-2 108 697 916		-2 108 697 916
Sum	81 759	0	81 769
Finansielle anleggsmidler			
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	160 938 286	0	160 938 286
Sum	160 938 286	0	160 938 286
Omløpsmidler			
Kundefordringer	8 021 599	0	8 021 599
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	40 782 183	93 171 778	-52 389 595
Andre fordringer	313 312 082	13 081	313 299 001
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	362 115 864	93 184 859	268 931 006
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	-98 375 693	0	-98 375 693
Øvrig langsiktig gjeld	-6 197 610	0	-6 197 610
Sum	-104 573 303	0	-104 573 303
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-14 315 572	0	-14 315 572
Skyldig skattetrekk	-4 227 351	-4 227 351	0
Skyldige offentlige avgifter	-33 894 336	-32 998 372	-895 964
Avsatte feriepenger	-8 791 690	0	-8 791 690
Mottatt forskuddsbetaling	-3 548 939	0	-3 548 939
Annen kortsiktig gjeld	-120 833 261	-31 941	-120 801 309
Sum	-185 611 139	-37 257 665	-148 353 474
Sum	232 951 466	55 927 194	177 024 273

Note 8 Finansielle anleggsmidler (virksomhetsspesifikk note)

Amortisert kostnad ^{1, 2, 3}

	31.12.2016	31.12.2015
IB Amortiserte kostnader	62 134 455	50 782 702
+ Tilgang	12 719 696	20 670 703
- Kostnadsføring	-12 291 558	-9 318 950
Bokført verdi amortiserte kostnader	62 562 593	62 134 455

Avsetning for fremtidige fjerningsforpliktelser⁴

Avsetning for fremtidige fjerningsforpliktelser	98 375 693	98 375 693
Sum avsetning for fremtidige fjerningsforpliktelser	98 375 693	98 375 693

¹ DNK har avtale om leie av transmisjonslinjer som medfører etableringsgebyr ved oppstart av transmisjonslinjene. Etableringsgebyret anses for å være en forskuddsbetalt kostnad som periodiseres over flere år (amortisert kostnad). Leieavtalen spesifiserer ingen bindings tid eller termineringsdato for avtalen, men DNK har rett til å si den opp. Kontrakten med leverandør av Nødnett som varer frem til 2026 er lagt til grunn for periodiseringen da linjene forventes brukt i hele denne perioden.

² Kontrollromsutstyr har en garantiperiode på 2 år fra overtakelse av eierskap. Garantikostnaden periodiseres over garantiperioden.

³ Site leie for kjernenettet er forskuddsbetalt som del av investeringskostnaden og periodiseres frem til 2026.

⁴ Jamfør note 9

Note 9 Avsetninger for langsiktige forpliktelser (virksomhetsspesifikk note)

	31.12.2016	31.12.2015
IB avsetning for fremtidig fjerningsforpliktelse ¹	98 375 693	37 773 650
Tilgang	0	60 602 043
Sum avsetninger for forpliktelser	98 375 693	98 375 693

¹ Ved eventuell terminering av nettverket er DNK forpliktet til å fjerne installasjoner på basestasjoner og bringe lokasjonen tilbake til sin opprinnelige stand, herunder fjerne bygg, antenner murfundamenter og for eksempel sørge for beplantning av grøntområder (greenfield sites). DNK vurderer det som overveiende sannsynlig (>50%) at de ulike installasjonene på et fremtidig tidspunkt må fjernes.

Dette vil medføre en fremtidig forpliktelse som behandles i tråd med gjeldende regnskapsstandarder for statlige virksomheter SRS 19 pkt 37.

Nåverdien av fjerningsutgiften er balanseført som en del av anskaffelseskost på nettverkseiendeler og avskrives sammen med denne. Avsetning for forpliktelsen er gjort på konto 2190 *Avsetning for fremtidige fjerningsforpliktelser* med motpost konto 1398 *Motkonto avsetning for fjerningsforpliktelse*.

Note 10 Annen langsiktig gjeld (virksomhetsspesifikk note)

	31.12.2016	31.12.2015
Leasing av transmisjonsutstyr (CMA ¹) (IB)	7 644 946	9 522 974
- Nedbetaling gjeld (CMA)	-1 447 336	-1 878 028
Sum annen langsiktig gjeld	6 197 610	7 644 946

¹ DNK leier radiolinjeutstyr (transmisjonsutstyr) fra CMA Asset Management over ti år. Leasing av radiolinjeutstyret anses som en finansiell leasing iht. SRS 13. De kvartalsvise fakturaene blir bokført som rentekostnad og som avdrag på langsiktig gjeld.

Note 11 Transmisjonsutstyr CMA (infrastruktureiendel) (virksomhetsspesifikk note)

	31.12.2016	31.12.2015
IB transmisjonsutstyr CMA	2 736 075	5 390 392
- Avskrivinger	-2 654 317	-2 654 317
Bokført verdi transmisjonsutstyr CMA	81 758	2 736 075

DNK leier radiolinjeutstyr (transmisjonsutstyr) fra CMA Asset Management over ti år. Leasing av radiolinjeutstyret anses som en finansiell leasing iht. SRS 13. Finansielle leasingavtaler skal behandles som om leietaker har kjøpt eiendelen finansiert ved et lån som forrentes og tilbakebetales gjennom leie. Utstyret har en forventet levetid på 7 år og avskrives deretter.

Note 12 Beholdning av varer og driftsmateriell

	31.12.2016		31.12.2015
Anskaffelseskost			
Beholdninger anskaffet til bruk i Nødnett - reservedeler ¹	15 517 341		15 789 856
Beholdning beregnet på videresalg	0		93 102
Sum anskaffelseskost	15 517 341		15 882 958

¹ Reservedeler med anskaffelseskost under NOK 30.000 er klassifisert som omløpsmidler. Anskaffelsesverdien av reservedelslageret er bokført etter forpliktelsesmodellen og kostnaden oppstår ved beholdningsendring.

Ukurans			
Ukurans i beholdning til internt bruk i virksomheten	0		0
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg	0		0
Sum ukurans	0		0
	0		0
Sum beholdning av varer og driftsmateriell	15 517 341		15 882 958

Note 13 Kundefordringer

	31.12.2016	31.12.2015
Kundefordringer til pålydende	9 332 469	12 842 359
Avsatt til forventet tap (-)	-1 310 870	-1 160 318
Sum kundefordringer	8 021 599	11 682 041

Note 14 Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	31.12.2016	31.12.2015
Fordringer mot nødetatene og andre kunder	7 030 096	1 251 224
Fordring mot leverandør ¹	33 752 087	37 244 659
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	40 782 183	38 495 883

¹ I avtalen med leverandøren om leveransen av Nødnett er det et kontraktsfestet tak på hvor store kostnadene til site-leie og transmisjon kan være. Kostnader til site-leie og transmisjon faktureres direkte fra underleverandører til DNK. Dersom kostnadstaket overskrides skal hovedleverandøren refundere det overskytende til DNK.

	31.12.2016	31.12.2015
Forskuddsbetalt inntekt		
Garantikostnad kontrollrom	2 358 566	1 274 830
EU-midler ¹	1 190 372	0
Sum mottatt forskuddsbetaling	3 548 939	1 274 830

¹ DNK har fått tildelt midler fra EU til et prosjekt som skal se på neste generasjons nødnett. Prosjektet er kalt Broadmap og varer fra 1. mai 2016 - 30. april 2017.

Note 15 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2016	31.12.2015
Forskuddsbetalt lønn	0	0
Reiseforskudd	0	0
Personallån	13 081	99 573
Andre fordringer på ansatte	0	0
Fordring EU-midler ¹	1 467 676	1 576 086
Forskuddsbetalte kostnader leverandør ²	301 144 604	533 351 926
Andre forskuddsbetalte kostnader	10 336 427	9 909 813
Andre fordringer	350 294	106 609 533
Sum andre kortsiktige fordringer	313 312 082	651 546 931

Forskuddsbetalinger til leverandør

Forskuddsbetalinger nettverkskontrakt ²	205 277 922	268 319 290
Forskuddsbetalinger kontrollromskontrakt ²	97 027 576	262 663 608
Forskuddsbetalinger radioterminalkontrakter	269 665	3 213 518
Forskuddsbetalinger andre kontrakter	0	586 069
Avsetning for tap på forskuddsbetalt til leverandør	-1 430 559	-1 430 559
Sum forskuddsbetalinger	301 144 604	533 351 926

¹ DNK har fått tildelt midler fra EU for deltakelse i et treårig FoU-prosjekt ISITEP (Inter System Interoperability for Tetra and TetraPol Networks). DNK har per 31.12.16 benyttet det overførte tilskuddet fra EU og forventer å få ytterligere tilskudd for å dekke kostnader i prosjektet.

² DNKs avtaler med leverandør av Nødnett og utstyr til bruk i nettet medfører milepælsutbetalinger uten at eierskapet til driftsmidlene overtas.

Note 16 Annen kortsiktig gjeld

Påløpte kostnader		
Påløpte kostnader drift og vedlikehold Nødnett	-2 656 150	-1 500 583
Påløpte kostnader site-leie	2 938 749	2 993 748
Andre påløpte kostnader	38 440 689	3 736 278
Gjeld		
Skyldig lønn	4 602 757	4 499 532
Annen gjeld til ansatte	0	0
Gjeld til kunder ¹	43 266 319	60 878 902
Gjeld til leverandør av Nødnett ²	34 240 887	201 276 927
Sum annen kortsiktig gjeld	120 833 251	271 884 804

¹ DNK har en regnskapsmessig gjeld til nødetatene og andre kunder når disse har finansiert varige driftsmidler som DNK ikke har overtatt eierskap til pga kontraktuelle forhold i avtalene med leverandør.

² Gjeld til leverandør av nødnettet for varige driftsmidler hvor eierskapet er overtatt men hvor milepælsutbetaling ikke er fakturert.

Fra 1. mars 2017 er DNK underlagt
Direktoratet for samfunnssikkerhet
og beredskap.

Postadresse

Postboks 2014, 3103 Tønsberg

Telefon

Sentralbord DSB: 33 41 25 00

Faks: 33 31 06 60

Besøksadresser

**Avdeling for nød- og
beredskapskommunikasjon:**

Nydalen allé 37a, 0484 Oslo

Brukertjenestесenter/BDO:

Solgaard Skog 15, 1599 Moss

E-post

postmottak@dsb.no

Pressekontakt

Telefon: 992 52 000

E-post: pressevakt@dsb.no

www.nodnett.no

www.dsb.no